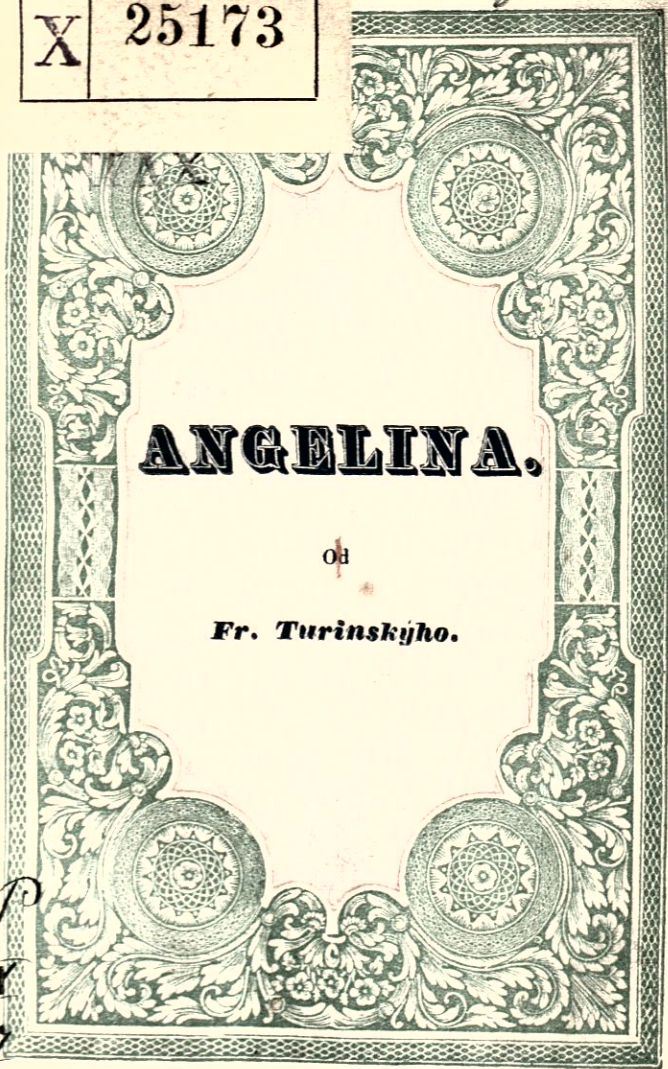

X 25173

XVII, y. 131.

ANGELINA.

OH

Fr. Turinskyho.

P
K
7

10784

ANGELINA.

Truchlohra

we čtveru děg s t

od

Fr. Turinskýho.

Druhé vydání.

P
X
7

W Praze a Hradci Králové, 1840.

Tiskem a nákladem Jana Host. Pospjšila, činného auda
českého národnjho Museum.

MZK-UK Brno

2619212812

Heu mihi, quod nostro parvus in ore sonus!
Sed tamen exiguo quodcumque in pectore rivi
Fluxerit, hoc patriae serviat omne meae!

Propertius.

Osoby.

Hrabě Racontini.

Angelina, hraběnka.

Ludmila.

Harfenjk.

Welenský, zahradnj.

Děg se koná w zemi Wlaské, na pokragi mořském;
w čas Troubadourů.

Děgstwj prwnj.

Weliká sň.

Wýgew prwnj.

Ludmila (otwjrá okna.)

Těsno tudy, těsno! gakby stropem
Rozeplatý wisel bleskuplný mrak!

(oknem)

Sem, sem wěgte horem z kwětin utěšených
Wětérkové šumnj wůni přeljbezna; ;
Sem, sem zotawenj neste lehkým letem,
Gakým po kwjtcjch se koljbate!
Ai! gak se to měnj w barwách mnohotkwaucjch!
W šeptu kadeřj se lupen wzhůru žiwý,
Zastěnuge zhlédnant rúže wděkuplné.
Ai! to pěkný roztomilý koberec!
Wčera všecy hlawičky už kladly,
Bez žiwota stály, bez wonného dechu,
Gakoby se k hrobu byly uchystaly.

Mrtwo bylo w celé mocné přírodě!
 Slunce plálo, gakby chtělo wedrem
 Zpražit wšeccko audolj a wrchy.
 Wzdechlo wšeccko ku nebesům o rosu!
 Přišla s nebes; nepřišla wšak s tichem deště,
 Gaký sprchává w den gara z mráčků šedých;
 Neb gak wlnka, genž břeh milokwětný ljábá:
 Hromoblesky, ráz a ráz, a křížem, kolem,
 Gakby we zážehu planul celý swět!
 W rachotu se slily dolů wody walem;
 Wy gste byly předce zachráněny!
 Bauře přinesla wám ožiwenj bugné,
 Bauře rozwila wám kwěty pouswadlé! —
 Blaze, tak kdo wygde z bauře bez poškwrny!
 Blaze, komu z gečjčjch žiwota
 Praudů wplynau dnové radosti;
 Komu wlna, když se rozpoložj hladinau,
 Podá obraz milý šťastné budaucnosti!
 Ach! mne kdyby prudká wlna žiwota
 Uchwátíla zwratným kolowanjm,
 Zanesla mne na prohlubni wjrnau:
 Běda, běda! opuštěné, osiřalé djwce!
 Wůkol cizj národ, cizj mluwa,
 Cizj srdce! — mimo panj — přítel nižadný!
 Tam, tam za wrchy a za wrchy gsi w dálce,
 W nedohledném šeru, Wlasti roztomíla!
 Tam gsem každý strom, a každý kwjtek znala;
 Každý strom a kwjtko se mnau howořilo,
 Ze wšech stinných laubj šeptalo mi něco;

Odewšad mně milé minulosti
 Pomněnj se usmjwalo blahoděgné,
 Poswěcené zwykem, dennjm nawštjwenjm! —
 Matka tady nepodá mi ruky ochranné;
 Nepromluwj slowa, njmžby bolest z duše
 Zapohnala, gako zlaté slunce mráček.
 Sobě sama swěřena tu stogjm we swětě,
 Gako ločka w řece křiwotoké.

(přegde na druhau stranu; okno pootewříje užasne se)
 Ai ty strome krásný, strome leporostlý!
 Čelo twé, co wčera k nebi tyčilo se
 W štjhlé, garobugné, mužné kráse,
 A mne temnostinnau střechau zchlazowalo —
 Roztříštěno! — rozewáty wětwe wětrem!
 Wida, wida! diwno w tomto swětě, diwno!
 Malé, autlé, slabé, křehké kwětinky,
 Které prstu dotknutjm se zwrátj,
 Ugdau bauře wzteku ohromnému;
 A tu silný, mocný, wěkostálý peň
 Prudká bauře k zemi wrhla!

(na kwětiny)

Waše křehkost wynesla wás z bauře walné;

(na strom)

Tobě přjmost byla záhubau!
 O! ai wplynu gá slabé, křehké děwče
 Z kolomatných walů žiwota!

(na dvěře hraběnčiny ukazujc)

Gi, gi gedinau zde mám, gen gi, gen gi!
 Wljdně přigala swau wlastenku, a gako

Dceru miluge mne panj milostiwá.
 Zaplať gj to Bůh, a w nj to odplai matce,
 Co mi dobročinná w Čechách prokázala.
 O! gen kdyby weselejšj, radostnějšj byla!
 Těžký, tagný zármutek gj prsa swjrá,
 Těžce nese! Dóswědčuge toho bledá
 Twář a slza skrytá, gešto w rozmlauwánj
 Se mňau klidněm w oko gegj časem wstauπά.
 Ať se gj se srdce swalj bjmě těžké!
 Ať se rozweselj gegj mysl mutná.
 S gitrem přišlo slunce nazpět zlatoskwělé:
 Kyž se gj nawrátíl se sluněčkem pokog!

(do pokoge hraběňčina. Se strachem wygde, s dohořelau swjcy w ruce; druhau widěti na stole, knihu wedlé nj a krucifix).

Nenj tam! — a okna pozastřena gako
 W božjm hrobě! — mezi swjcnj knjžky, krucifix!
 Kam, kam šla? — a lůžka ani netknuto!
 Beze mne pak negde ani kroku:
 Když se modlj, modljwám se s nj! —
 (zamyšlena gde do pokoge.)

Wyjew druhj.

Angelina

(wážně, do sebe; bledá, w rause černém.)

Giž se newrátj — ach nikdy snad,
 Nikdy snad! — ze srdce wyhostěny poklid!
 Gak wlna odplynulá nepoplyne
 Wzhůru ku zdrogi zwršenému! —

Ach ni slza kagjená, ni wraucj prosba
 Přednesená skrauseně ze srdce, —
 Ani — ani — — Smrt dá poklid! smrt! ta smjij! —

Ludmila (zajtj wstauπά.)

Kde gste byla milostiwá Panj!
 Gakých strachů měla gsem giž o wás!
 Šla gsem wám dát gitra dobrého, a tu — tu
 Wstauπάjm w temně oswjcenau z gitra chyši,
 Hledám wás, a nikde nespatrije, se leknu.

Angelina.

Gá gsem byla — co tak na mne hledjš?

Ludmila.

Wy gste bledá, bledá gako stjň, — a polomrtwá —
 (nese židlici)

Angelina.

Nech, nech! — nic mi nenj — nic! gen trochu
 Newyspánj; sice nic! ta bauřka! — ano,
 Slyšela gsi? Wiď to byla strašná noc!
 Ano, bauřka trochu poděsila mne! —
 Bledá že gsem?

Ludmila.

Ai! ta bledost! ale oko waše zprahlé,
 Gako žjznj suchau wytráweno celé!
 Gindy, nečasto ač, gasné gako nebe,
 Oblito wzdy býwá tichem libomilým;
 Tichem, gaké kolem hor se krkonošských
 Při klekánj doma z gara kladlo.
 A když do chrámu, tu za městečkem, wkročjm,
 Matka božj wisj na oltári wlewo,

Mile, mile, bolestně se djwá
 Pozdwiženým okem na nebesa:
 Tu mi pokaždé wy na mysl připadáte.

Angelina.

Tys děcko! —

Ludmila.

Dnes, dnes celá, celá giná
 Twárnost waše gest. Wyi gste tuze, tuze
 Ulekána; z oěj zapuzeno spanj wám.

O gá gsem se také báwala a trásla,

Když se něbem hnala mračna sinawá.

Ale teď se nebogjm! A proč se báti? —

Wzdyi gste znala Wjta, w zámku kaplana?

Ten mne učil čjst a psát, a mnohým giným

Wěcem pěkným; dobrý pán to, škoda ho!

Gednau učjmě se, ai tu černá tuča,

Těžká wodau, těžká sirau, přiwalj se,

A zatáhne celau kraginu až saumrak!

Blesk a blesk žhawý sype ze sebe.

I dám se do pláce; giž mně bylo

Skoro čtrnáct let. — Než on wzaw mne na kljn,

Nepustil a lahodil, domlauwage mi

Řka: I proč se báti! Kdo čisté duše gest,

Kdo bez winy swým kráćj žiwotem,

Ten wzdy bez strachu můž k nebesům

Oěj pozdwihnauti, i třeba blesky dštily!

Angelina (dotknutá.)

Rjkával to?

Ludmila.

Ano! A když předce někdy
 Obegde mne strach a hrůza, tu si mysljm
 Na kaplana zámeckého; strach mine hned,
 A gá se srdcem klidným do mraků se djwám,
 Gakto plawé blesky, nebe oswěcugje,
 Letem křiwolakým vychrlugj! —
 Wy gste zamyslena, Milostpanj? wy mne
 Neposlaucháte? —

Angelina.

I ano poslauchám tě!

Wid, tys řekla, že gen možno duši čisté

Do strašliwých nebes hřmotů wyhlédnauti

Beze strachu, bez trnutj? — Dobře máš!

Ano dobře! dobře!

Ludmila.

Dnesbych se byla málem

Bála, když mne zbudil hroma prudký ráz.

Nedaleko od nás, wěрте, uhodilo!

Wzchopjm se! Ai celé moře, celické,

Gakoby se zapálilo w žhawém swětle!

Wlny duté, gako domy w plápolánj,

Wzhůra dolů w koljbánj, walném, strašném

Hřmotně rozmršěny o skalinu pewnau!

A tu bura, rozložená, na spadnutj,

Swátá hromů bućenjm!

Byl to kormautliwý úpěnlíwý pohled!

Arci widěla gsem doma w letě parném,

Gak se rozmjataly blesky o vysoké

Krkonoše, gak se, čelem wěkostálým
 Roztrjštěny, swězly dolů do audolj. —
 O ty milé krásné hory důstogné! —
 To wše byla hračka proti dnešnj noci!
 Proto strach mne pogal; k wám gsem chtěla
 skryt se;

Ale wzpamatugi se, a zdálo se mi,
 Gakoby šeptal kaplan zámecký:
 Proč se bogjš děwče? zawinilos co? —
 Spadl se mne strach, a po chwjlce, když šumny
 Ligawec se spustil, usnula gsem seděci.

(Angelina hledj okem na ni upřeným.)

Wěřte mi; a gak se mile rozswitnulo,
 Hlědnu oknem; kolem ticho, žiwo kolem!
 Okřálatě přjroda: i dere se paupě
 Skloněné z listj porozwitě;
 Porozwitě rozkládá se garegi,
 Slawě rozwjgenjm nowé wzkrjšenj!
 Wám gen geště čelem rozwalený zármutek
 Oko žhawé pálj tagnau boleštj!
 I cožby to bylo, coby Panj mau
 Láskyplnau, dobročinnau saužilo!
 Giž nemůže býti člowěk lepšj wás!
 Gako wy, dey mi dobré nebě býti!
 Poddaný wás zowe matkau srdečnau,
 Chudoba wás ctj a zowe Štédrotau;
 I nenj w celém hrabstwěj ani chudého!
 Spáleniště stawj ruka pomocná,
 Oře rolj ráda w pádu nehodném;

Půda rodná, sutem roztrjštěná, opět
 Zazelená se wašjm osetjm!
 Manžel wáš — i gaký Pán to milý, dobrý!
 O! gen kdyby tu zas byl! gen brzy, brzy,
 I wzdytj musj brzy — ano dnes, dnes přjgde,
 Psal to, ano dnes, tak asi o poledni!

Angelina.

Bauře-li ho w poli šjřem zastihla —?

Ludmila.

Ai což wšude bauřj? Slyšela gsem gednau:
 Stáli dwa hágowé wedlé sebe, genom
 Malau, úzkau odděleni cestičkau,
 Oba zprahlj wedrem, oba mrtwo stáli —
 Slil se dešt, a, kdožby wěřil, poslechněte,
 Geden owlažen a druhý žjznj ztráwen!
 Gak se přižene mrak průlinau, tak spadně!
 Časem pršj na gedné gen straně,
 Druhá zatjm osloněna sluncem gasným! —
 Gděte sobě odpočinaut, Milostpanj!
 Spanj wás zas upokogj, občerstwj!

Angelina.

Spanj? ano spanj, hodně twrdé — spánj! —

Ludmila.

Nowé sjly dá, a člowěk zapomene
 Na wše, když mu přimkne wjka umdlená.

Angelina.

Mysljš? —
 (za ruku gi wzemano)
 Spanj gesti přjtel šiasťného;

Přijel věrný w žiwota dnech radostných;
 Wodjwá mu we snách wšecky obrazy,
 Co mu za dne rozkoš působily,
 Před duši; zradugě se duše zas
 Požjwánjm opětým, a blahem wráčeným. —
 Kde gste dnowé klidnj garych blahostj? —

(přewede gi na druhau stranu)

Widjš stjn? krok po kroku stjhá nešťastného;
 Widjš, ten se tratj zwolna do poledne,
 Potom šjř a šjř se za njm wleče,
 Wděl a wděl se za nešťastným klade;
 Roste se saumrakem, roste strašliwěgi,
 S nocj předstaupj ti duši utrápenau,
 Rozložj se lůžkem, po komnatě celé,
 Se wšech stěn se djwá strašně hroze!
 Přimkni oči, zawiň hlavu w lože —
 Přimknula gsi, zawinula — ó!

Ludmila.

Ubohá, má milá panj!

Angelina (wzpamatugjc se.)

Co gsem řekla?

Ludmilo! pogď, pogď sem ke mně! Co gsem řekla?
 Nic gsem nerekla; nic, wiď? — O hlawa má! —
 Ty gsi dobré, děwčce milé mé!

Ludmila.

I ani

Nerozumjm slowům wašjm zastřeným.
 Pogďte, pogďte, odpočňte sobě trochu!
 Kdyby přigel hrabě Pán, ulek'by se wás!

Angelina.

Bledá gsem, wiď, bledá!?

Ludmila.

U wás zůstanu,
 Modliti se budu, snad segde spanj —
 (slyšeti kroky)

Kdo to? (gde wen)

Angelina.

Modlit, modlit! — Mohlali se wraucněgšj
 Wyněsti z prsau znátých k nebi modlitba!
 Ach a prosby perut, rozhořelau slzami
 Oka zpáleného, stáhla dolů — těžká — wina —;
 I nedošla ucha Nesmrtného! —
 K nohaum gsem se gj wrhla, w prachu
 Njzce pohřžzená na kolenau
 Wzywagjej Pannu čistoty.
 Ach ani krúpěg úlewy newypadla
 Z moře mého tryzněnj!

O! Pane, Pane! těžce nesu, smilug se!
 Těžce nesla gsem a skrauseně, a k tobě
 Milosrdnjku gsem daufala! I pomoz,
 Pomoz mi, a segmi kámen mlýnský
 Swalený mau winau na duši!

Ludmila

(nedá zahradnjkowi do pokoge.)

Teď ne, až potom, po poledni, strýče!
 Postonáwá —

*Wyjewe třetj.**Welenský.*

I wzdyi byla w kapliče!

Ludmila.

Nedočkawý člověk!

Welenský

(w rukau dvě ratolesti.)

I tu — vaše radost
Milostpanj, radost pána mého, radost má!

(stjrage slzy).

Šetřil gsem gich wjc než w hlavě oka swého!

Gak se ráno rozswitnulo, ranjčko,

K njm gsem prwnj zaměřil swůg zrak i kroky;

A když do hor zašlo slunce, saumrak wywstal,

Dřjw než gsem se na odpočinutj odebral,

K njm gsem musil; nemoh'bych byl usnaut.

Ano, často se mi o nich snjwalo!

Ach ty krásné myrty! Tu máte z gedné

Smutné ostatky, gež po zahradě gsem

Našel wětre m rozházené různu!

Druhá stogj arci geště, ale gaký

Pohled to! — gakoby se pořád genom

Ohlžela po druhé! — Tu pěkně stály

S rozpiatými ratolestmi w šji, a wúkol

Sebe rozkládaly stjny ochladné.

Polaučené wětwemi tu stály mile,

Gakoby w radostném obgetj, a gakoby

Gedna druhau držela, kdyby klesnaut měla!

Ach tu klesla gedna, druhá po nj rámě

Rozestjra a wztahuge nadarmo! —

Stáltě gednau nad nima, s založenýma

Rukama, upiatým na ně okem radostným!

I zeptal gsem se pána swého, proč, proč práwě

Myrtj si wywolil ze sta stromů?

To prý proto: památný že myrta strom,

Z něhož wjne uwinutý

Čelo krásj šťastných milenců.

On že wěčně šťastným milencem chce ostat,

Panj gehu powzdy šťastnau milenkau. —

Nechť gim tedy rozkládá se myrta,

Gakoby nj denně čela zdobit chtěli.

Wěčné lásky — byti měla znamenjm,

A tu rozlaučeny — Newjm — newjm!

Ludmila (kwapně.)

A co?

Nemá to snad něco znamenati?

O! powěřiwý člověk, ten má wšude

Znamenj! a cikán gemu prorokem!

Welenský.

Když gste Milospanj stonala — giž to asi

Šestnácte let bude pomalu —

W Čechách, w otcowském starém zámku;

Milosthrabě otec ani nebyl

K potěšenj, celý skljčen chodil sám;

Wáše kwětinky wám wšecky powadnulj,

Ač často byly zaljwany —

I mysljm si, co to asi za znamenj?

A ai! wy gste sotwa powstala a Milostotec
Lelme — z lože wjce nepowstane. —

(*Angelina* zastře twáři.)

Ludmila (potichmo.)

Co gste geště neposečkal, newěrijej!

Řekla gsem wám přede, že postonává! —

(nahlas)

Swašjm znamenjm! — Nu, tedy řekněte:

Co má našj rukau wysazený strom

S našjm životem? — Kde? gaké spogenj?

Gaké přjbuzenstwj wjže obadwa,

Že když o n en swadne, neb ge bauj zvráčen,

Tento wadne, nebo náhodau že zmjtán? —

Nepozdrzugte se, Milostpanj, prosjm wás,

Nad řečj geho. Nakažliwá gest, když

Člowěk nenahlj dne sám, powěra!

Widj, kde se w noci bělá dautnawka,

Sám když bljže nedokročj k pařezu,

Poklad zakopaný z země plápolatj! —

(k *Welenskému*)

Poučte mne tedy, ukažte mi, gakým —

Welenský.

Ai což gá ti budu ukazowat! (mrzutě) Člowěk

Krátkozraký gest, a nenahljžj swazky

Mocné, welké, tagné přjrody! a dost —

Tak to ge!

Ludmila.

I to ge krátce, milý strýče!

Člowěk, chceli pošetilost pokryti rauskau,

Rausky po ruce pak nemá žádné:

Tak, neylepšj! swede to hned

Na Pána Boha!

Welenský.

O! tys nad mudrece!

Widšj! Žiwot stromu gest gako žiwot náš.

Do stromu když wděre čerwjček se malý,

Tráwj kradmo geho siju: wysýchá,

A košatá mu wadne hustá koruna.

Zahradnjk geg obcházej, a bolestně

Djwá se, a pomoci mu nelze,

Lečby gednjm rázem odnal žiwot mu!

Tak to s člowěkem! Hřjch, hřjch,

Což gest giného než we swědomj čerw!?

Zžjrá —

Angelina.

Ano, dobře máte, až ho ztráwj!

Ludmila.

To ge genom podobenstwj pěkné!

Newidjm wšak —

Welenský.

Ai! ty mnoho newidšj!

Ludmila (usměwawě.)

Nedal gste si, geště nikdy cikánce

Prorokowat? — Gá gsem giž dala gednau,

W Čechách; přitáhlo tam hegno cikánů.

Bez pochyby bude to tak prawda, co mi

Řekla, gako se znamenjm na stromě.

Poslechněte Milostpanj! ona myslila,

(Nebo po pansku mne vaše matka šatila.)
Ze gsem slečna. A tu dlaho, dlaho
Do dlaně mi nahljžegje, řekla, že gsem
Z rodu šlechtického. Kdožby se tu nesmál!

Welenský.

Myslíš? — Kdo wj! —

Ludmila.

I co wám to napadá?

Wlastnj bratr matky mé tak prostě mluwj!

Mnoho geště napowjdala mi toho;

Ano že můg otec na dlahé ge pauti!

Arci na dlahé, z nřz nenj nawrácenj!

Angelina.

Gak gsi byla welká, když ti w Pánu zesnul? —

Ludmila.

Nosili, prý, mne w peřinkách geště!

Matka má — ta w osmém roce za njm

Odešla; tak brzy osiřela gsem!

Až mne vaše Milostmatka k sobě wzala.

Nemám žádného! Ó neopauštěgte mne,

Zůstaňte, čjm gste byla, po ten celý čas,

Matkau mau!

(klesne gj k nohaum)

Angelina.

I Ludmilo! Wstaň, na srdce

Sem pogď, děwče milé, děwče citliwé!

Ludmila.

Ach! gá také brzy ztratjm wás, co počnu

Potom ubohá! I wyschne žiwota wám pramen

Žiwý, když se smutku, želu podáte!

Kdož si potom všimne cizokragné djwky!

Angelina.

Upokog se djtě mé! —

(wložj hlavu gegj na swá ňadra)

A z kterého

Stromu gsau (to ratoléstky?)

Welenský

(zhluboka wzdechne.)

Z wašeho!

Angelina.

Chwála Bohu! — O tak geho zachowey!

Doprowoď ho trnowatým žiwotem! —

(slzawě se na ně djwá)

Kdybyste tak rostly z hrobu mého,

Schwjwaly se šumně nade prachem mým:

Kwapilaby umořená duše má

K osloněným stupňum trůnu milosti! —

(k Welenskému)

Wezmi, wezmi ge, a wsad opět; snad se

Ugmau! — Wěčným stanoveno zákonem,

Že, co pod nebesy wznikne, — pomine,

A musj pominauti! z hrobu krasšj

Wstane žiwot, žiwot blaženěgšj všemu!

Welenský (odcházeg.)

Ach! co řekne při návratu Milostpán! —

(Ticho wšecko.)

Ludmila.

Mám gjt pro harfu? — I často gste se zpěwem

Wyrasila, často zapudila tjšeň.

Wždycky říkává sám Milostpán:
 „I coby bylo po světě, kdyby
 W něm nebylo zpěwu, nebylo milosti!“
 Mám —? Ai, tam harfenjk! I wjtey mi, a pogď!
 K nám sem, zpěwče milý! Potěš panj mau! (odběhne)

Angelina
 (zamyšlena — po chwjlce)

Což na wěky se zamknau
 Brány twé, o Ctnosti welebná,
 Člowěku, vykročil-li kdy z nich?
 Zdaž nemožno mu na cestu wyniknauti,
 Z které giž se byl vyšinul?
 O! klesla, padla gsem! — Wypjnala k tobě
 Zmáčené slzami ruce! přigmi mne!
 W odbogi strašlivém šestnácte stála
 Let gsem, mučena tjsnj wnitřnj!
 Tryzněna žhawým plamenem winy swé!
 Dušený plamen wyrazil gen prudčegi
 A požjral zdrajw mé i wěk.
 Přigmi zblaudilau dceru do swého
 Chrámu bez poškwrnny! Přigmi mne!
 Trpěla gsem, trpěla! Aní w obgetj
 Manželském nezaplesalo mi srdce
 Radostj; aniž požehnáno lůnu,
 Bych se kochala w plodu žiwota swého.
 Welikát wina má! — hrozná klatba twá!
 Sťjhala mne gako stjn, a předce žiwot můg
 Od pádu strastného byl bez winy!
 Nesmjřj tě znouw nastaupeny žiwot

Podlé zákonů twých? Newymygj slzy
 Wylakaných očj ze srdce poškwrnny?
 Mladá byla gsem, i rozwjgeli se mi
 Dnowé žiwota; lehkowážná,
 Nerozumná djwka byla gsem;
 Bezaumyslňný můg hřjch a wina má!
 To ai přjmluwau gest u tebe! to ai
 Klatbu poumjrnj powěčnau, bych zase
 S radostným tobě slaužila srdcem!
 Či mám tu konati celau, wlnobitnau
 Paut, bez ustánj, bez odlewy?
 Nemá po wšech budaucjch dnech, ani gednau
 Wysluniti se mi w hrůzomraké bauri?

(kleknauc)

I wezmi mne raděg Pane, wezmi mne k sobě!
 Nesnesu toho, nesnesu déle, Pane! —
 Má tato ruka, co se k tobě wypjná,
 Prosjc tebe o wyswobozenj,
 Na kolenau, — má ocelu se chopiti —

(wyskočj)

O! o! z hřjchu se rodj gen hřjch!
 Slitowánj! Wezmi mne k sobě!

Opona spadne.

Angelina.

Kdo tě zná! — Wjš co mi matka psala má,
Když tě odeslala do ciziny za mnau? —
„Neublížug gj, gako swau dceru gi milug!“
Dáš mi wyswědčenj, že gsem toho wěrně
Zachowala?

Ludmila.

O matko má! o matko má!

(letj gj na prsa)

Angelina (k nebesům.)

Libozwuku toho gměna neslyšela gsem! —
Gak gsi stará, Ludmilo?

Ludmila.

Nedaleko sedmnácti!

Angelina.

Sedmnáct! Tak šestnáct let, co gsem se lož
Do Wlach wdávala! —

Ludmila.

I proč gste raděgi

Nezůstala doma, w našj Wlasti milé?
Lépe by wám bylo w známém okolj!
Nechowala pro wás šwarné ginochy?
Nebylo tu žádných, hodných wás?
Neypěknějšj perlu wywez' cizokragan!

Angelina.

Ai, ai! kdožby řekl, že naše Ludmila
Také pěkně umj — —

Ludmila.

Neumjm, to neumjm!

Děgstwj druhé.

Angelinin pokog.

Wyğew prwnj.

Angelina (u psacjho stolku, žte:)

„Gako dceru swau gi milug, neublížug gj!
„Milé děwče ge to, roztomilé děwče;
„Bylo gediné mé wyraženj, cos se
„Do Wlach odebrala; wšecku pěči swau
„Skládala gsem na ni gako na swau — dceru!“

(w rozmyslu položj hlavu do dlaně)

Wyğew druhj.

Ludmila.

Milostpanj, harfenjk! —

Angelina.

I dobře, že gsi

Přišla práwě; na tebe čtu chwaloreč!

Ludmila.

Na mne? Kdož pakby mi mohl chwalorečiti?

Angelina

(přiwinauc gi k sobě, do oěj gj patřj; wlasj s čela
shrnuge a hladj.)

Šlaby panenka má ráda do Čech zase? —

Ludmila.

Do Čech? — Ráda? I hned, ó hned!

Cožtě nenj krásná naše Wlast?

Pogďte, pogďte také! Táhne mne tam tauha

Newýslovná, gakobych tam neydražšj

Obgjmati měla; přede tam nemám žádného,

Nežli hroby wašj a swé matky!

Kdožby nemilowal kraginy, kde mile

Rozednilo se mu w duši mráкотné;

Kde poznal sebe, poznal milé swé!

Prošel krásných hodin, ztráwil krásných dnů

W kole wywoleném srdce přjbných!

Tam mu wšeccko připomjná šjastnosti!

Zawadil-li kde, tu gde, a poljbenjm

Wraucjm smjřj dobromyslné sausedy!

Obapolné obgetj gich wjže srdce,

O dwrácené srdce gen, wšak nelaučené! —

Mně se často o mé milé Wlasti zdává!

Brzy trháw we chladinách konwalinku —

Milostmatka tento kwjtek milowala;

Brzy sehnuta tu hledám fialinky;

Nebo pletu wěnce k tělu božjmu.

Nebo slauchám zpěwům libozwučným

O ginošjch našich, kterak Wlasti hágjce

Před porobau prsa nastawili!

Žiwotem drahým dražšj swobodu gsau

Wykaupili! — Stogjme tu děwčata,

Každá z nás by ráda znala ginocha,

Každá počtila ho wěncem uwitym. —

A co zde? — Wás to netáhne k dědinám,

Kde gste garo žiwobyty, gsaući ctěna,

Milowána, prošla w blahé newině?

Gak wás miluge tam každý poddaný!

„Škoda našj slečny pro krag, pro krag cizj!

„Kdo nám bude matkau w budaucnosti!

„Škoda!“ wolá služebny i wesničan. —

Pogďte, pogďte tam! I na rukau wás budau

Nositi, milowati co děti wděčné!

Wám gen gediné tam newykwětla radost,

Wám, že ani gednau po nj newzdechnete? —

Má stát zámek osiřalý? Gako po wás

Osiřalý wzdychá wěrný poddaný.

(*Angelina* zamýšlena)

Zas se podáváte trudaým myšlénkám?

(*Angelina* (do sebe.)

Kdyby přede možná? — Neřekl zahradjk

Hlasem znatným, pozdwizeným hlasem, gak se

O cikánce wěstné zmjnila:

„Myslš? kdo wj!“ — Co tjm asi řjci chtěl? —

Proč se třesu? — Proč to we mně bauřj? —

Ludmila.

Má sem přigjt cizj harfenjk? —

Angelina.

Uweď ho do zahrady, přigdu tam;

Dřjwe pošli zahradjka nahoru!

Ludmila (odcházejíc.) Prigďte brzy, gen! —

Angelina.

— O žádné, žádné

Harfy milolibé zwuky swědomj

Mé neuspj, leč by zněly:

„Wykaupenj z paut tělesných!“

Wýgew třetj.

Welenský.

— Co

Ráčjte, má Milostpanj?

Angelina.

Pogďte bljž! —

Wy gste tedy dobře matku Ludmilinu

Znal, a otce gegjho?

Welenský.

Gá? neznal gsem!

Angelina.

Co? Wždyi prý gste gegj streyc —

Welenský.

Tak řjká mi!

Angelina.

Gak mám tomu rozumět? A kdo gsau gegj

Rodičowé? —

Welenský.

To wj Bůh sám na nebesjch!

Ludmila ge djtě nalezené. Newj

O tom nic; a proč gj, newinné, kaliti

Žiwota dny w wěku mágowém?

Gednau, pomalu bude tomu sedmnácte let,

Wygde sestra má, genž byla za zahradjka

W malém wašem zámku prowďána,

Za časného gitra po swé práci. Ai! tu

Na záhrobci djtě zawinuté w peřinkách!

Wzbudj manžel: i slitugj se oba

Nad powrženým spjcem newinátkem;

Nebe nepopřálo gim radostj sladkých

Wlastnj chowat kwjtko z vlastnj zahradjky!

Rozwine ho; nagde list, a cosi zlata

S těmi slowy: „Chowey, dogdeš odměny!“

Často, když gste wy se do Wlach prowďala,

Gezdjwala Milostmatka do malého

Zámku, hrala s njm, a heyčkala, a ljbala

To paupě! Když zrostlo, nehlásil se žádný.

Pěstaunka mu churala; tu se slitowawši

Matka waše nad tjm opuštěncem,

W zámku vlastnjm dala děwče všemu učít,

Literám i musice. Wždyi slyšela

Gste gi často, zpjwati k harfě:

Mile zpjwá, gako slawjček! —

Potom odešel gsem do Wlach k wám, bych zřjdl

Tuto zahradu podlé našj české!

Sotwa se kdo hlásil k zahozenci!

Gel prý kraginaw tam gakýsi cizj hrabě,

Ten prý gi tam složil, ten neljtostný!

Ale neljtostněgšj byla matka gegj!

Chránj žiwobytjm lwice lwjčata;

Tepe křjdlẽm, obletuge kolem hnjzda

Slabý pták, když mu zhaubce bere pyřence! —
A to matka dá si wzjti swého zrozence!
Hanba, hanba, člověče!!

Angelina.

O nesud, nesud,

Nezatracug! Zblaudila snad —

Welenský.

Zblaudila? —

Proč se stydj bludu, proč ho newyzná?
Každým włádne chyba člověkem,
A kdo stogjš, hled ať nepadneš!
Klesne lehce děwče lehkomyslé, lehce!
Klesnutj však gegj gen gest poblauzenj,
S kterým každá duše autrpnosti má.
Wšak když klesla, poblaudila; — od sebe proč
Odstrkuge, zawrhuge plod newinný?
Tu, tu, teprw padla, prwé klesla gen!
Má s nj dobrý Bůh mjt slitowánj,
Když se nad swým plodem neustrne?
Gaké to musj býti srdce kamenné!
Běda! běda! dnes neb zegtra přigde, gisté
Přigde hodina, w njž každý aučet slozj! —
Poraučjte geště něco, Milostpanj?

Angelina.

Nic, ty přjsný sudj, nic; gdi s Bohem, k práci!

(Welenský odegde — ona k nebi)

O! Ty budeš milosrdnějšj! ty widjš
Duše ztrápené muky! ty čjtáš slzy
Wyprýstěné z hluboka duše trpje!
Ty mi odpustjš, a přigmeš ztrápenau!
(sklonj hlavu a pomalu odcházj.)

Wygew čtwtj.

*(Zahrada zámecká. Nazad altán. Na straně laubj;
zpomerančů a z citrjnů pořadj; uprostřed stogj popel-
nice.)*

Ludmila

(wedauc harfenjka za ruku.)

Okolo gjt zámku! ani nezawadit!
Ai, to nenj pěkné, nenj chwalitebné!
Gakoby se nenašly zde zpěwů tkliwých
Duše milowné! To, wěřte, mrzj trochu!
Stogj zpěwcům wšecky wšude otewřeny
Brány; mile wjtá každý hosta
Milého; wzdyi doprowázj ho
Trudoplašné weselj, a zwuky harfy
Libozwučné rozháněgj mraky, kolem
Čela rozložené: ai, a u násby,
U nás newjtalj gsmé ho přjgemně!
Kdyby pán byl doma, wěřte, z pokuty
Musilbyste u nás zůstat měsje celý.

Harfenjk.

Rád, rád, milé děwče! zůstalbych, i déle!
Gen se nehorši na mne.

Ludmila.

Až mne smjřjte,

Gednjm aspoň zpěwem. — Ale ušly gste;
Tu ge laubj — odpocínte si, oddechněte!
Brzy, brzy zas tu budu u wás!

(odběhne.)

Harfenjk

(po zahradě se ohlžzege.)

Gakobych tu býwal giž, a odešed
Nawrátil se po nekrátkém čase.
Toto laubj, — altán ten! — ta popelnice —

(mne si oči)

Co pak spjm a snj se mi? Snad w Čechách —

(obegde popelnici)

Gako ona, právě, gako ona! diwno!

(podepřen o ni — za chwjlku)

O! když o tebe podepřen gsem očekáwal gi —

Okem do ljpových řadů upiatým,

S srdcem taužebným, láskau zapáleným,

Láskau neauhonnau, čistau gako nebe!

Ona gako angel nebes ke mně sstaupila,

Na mých prsau twáři zanjcené kryla! —

Paměti! paměti! ty strašliwý gsi Boha dar,

Metla hrúzau bičugjej winnému! —

Winnému gsi zapletený hadů chomác,

Gešto čelo bez přestánj utkáwagj!

Blaze, kdo wzdy kráčel cestau ctnosti! blaze!

Tomus neyslunněgšj z welebnosti Páně

Těšitelnj paprslek! Ty oswěcugeš

Obestřenau mraky cestu; w neštěstj,

W neštěstj gsi neykrásněgšj wyhled

Do minulosti!

Gako ze skal pustých, burau hromonosnau

Osypanych, wyhled k dolům osloněným! —

Pryč, pryč, póm n ě nj z duše mé, pryč! —

Kdo mne to sem uwedl? Ký ďábel! (w čelo se
nhodiw) — můg!

Kdo wystawil tyto strašné věci kolem mne?! —

Ginyby se na ně podjwal, a řekl:

Tu altán, laubj, — besjдка — co z toho? —

Co z toho? — Pryč myšlénko! i duše, z těla pryč!

(odcházzege, zarazj se)

Kam ti ugdu? kam? — Ach! w lidném okolj

I na lůžku samotném mne križugeš.

Tam, kde pro nás umřel Spasitel,

Putowal gsem k hrobu omýt winy swé!

Ach darmo! — I tam, po kragjch Afriky

Pustých, stjhalas mne krok po kroku!

O těžké, těžké okowy gsau otroctwj,

Těžšj ale wina, genžto pálj duši!

O! bych i w pusté Sahara před tebau se skryti

chtěl! —

Darmo! — W hrobě se mnau pomineš?!

Wygew pátý.

Ludmila

(nesancj pomeranče.)

Nehněweyte se, že pozdě přicházjm;

Rádabych wás neylepšjmi uctila,

A tu dlawo musila gsem wybjrati!

Wezměte! wezměte si! zchladj wám prsa!

Harfenjk.

Srdce také?

Ludmila.
Bez pochyby! Občerstvuj se
Krew, a tedy všecy audy, kudy běžj!

Harfenjk.
Duši také? —
Ludmila.
Dobij skutkové,

To pry krápěge gsau rosy nebeské,
Po njž duše, smutkem upálená,
Zotawj se, gako kwjtek wadnaucj!

Harfenjk.
Gak ti řjkagj, mé milé děwčátko?

Ludmila.
Ludmila!

Harfenjk.
Pěkné, doma známé gméno! —
Zámku vašemu —?

Ludmila.
Tomuto? To newjm
Sama, aniz gsem kdy se po tom ptala.

Harfenjk.
Tak zde negsi doma —?

Ludmila.
Arci, arci negsem!

Harfenjk.
Kde Wlast ge twá?

Ludmila.
Kde Wlast ge má —?

Wjš, kde dubů čelo oblak dosahuge?
Kde se orel wzřuru k slunci točjwá?

Wjš, kde hustolistá lřpa ochlazuge,
Sosna se řtřhlá řumně ze skal zachwjwá?

To Wlast ge má!

Tam mi bylo dobrým Bohem přáno

Pozdrawiti swěto řůzowé;

Tamtě we radosti mágowé

Bylo děwče matkau odchowáno! —

T a m s, Wlasti má!

Kol a kolem mocně wrchy owěncěna,

Stogj pewně gako hradby skalnaté;

Gediná k nj genom brána odewřena,

Geřto wede w audolj tě bohaté;

T a k Wlast ge má! —

Arci nemá háge citřjnowé, wděčné;

Pomeranč tu chladná nebydlj;

Za to nagdeř w každém obydlj

Duše dobré, milé, přesřdečné! —

Modrá do nebes se w prostřed wěnci skalném

Gako perla — wrchol Krkonořské báně;

Z kořen wěčných, z mechowité stráně

Čerpá mnohý potok wodu w zdrogi walném;

Wážj Labe řjrowládne w geho boku

Newybraném krystál k zámeznjmu toku!

To Wlast ge má! —

Harfenjk.

To Wlast ge má —!

Ludmila.

To Wlast ge waře?

O, tak tisjckrát wás wjtám, kragane!

O, gak milo, milo potkati se
 S člověkem, gegž gedna kogjwala kragina;
 Gegžto k srdci wáže stegný mraw a duch!
 Gako kwjtek, přesazený w cizj půdu,
 Přicházj mi člověk z vlasti odeslý;
 Tomu pořád, pořád něco scházj.
 A když tiskne ruku vlastimilau
 Swatým swazkem, nerozlučným, sprijzněného
 Kragana: okřege mu srdce radostj,
 Gako kwjtek, w suchu zalitý! —
 I to musjm Milostpanj powědjti!
 Ta se zaraduge, to gi potěšj! (odběhne.)

— *Harfenjk.*

Že gsem se gj néptal, komu zámek náležj!
 Podobá se wšeccko, gakoby to ona —
 Gakby ale přišla sem? — Blázne! blázne!
 Gak gsi T y sem přišel? —

(rozmyšlj; a wchopiw se chce odegjti)

— *Ludmila.*

(wracegjej se wolá za sebau do scény:)

Kragan ge, ge Čech! —
 Právě musili sem prigjt, právě dneš! —
 Ai! snad nechcete giž od nás odegjti?
 Odpusite, teď právě nawštjwenj dostala;
 Bylaby giž dáwno u nás tady!
 Odegjt? —

(wezme mu z ruky harfu)

Nechcete si dobrý skutek zjskat?
 Dobrý skutek ge to, truchlých potěšiti!

— *Harfenjk* (ohlžeze se.)

I rád! — Komu náležj tato zahrada?
 Komu zámek?

— *Ludmila.*

Racontinu hraběti.

— *Harfenjk.*

Racontinu —?

— *Ludmila.*

Znáte ho?

— *Harfenjk.*

Tak trochu, ano!

— *Ludmila.*

Proč tak upjnéte oko na popelnici?

— *Harfenjk.*

O! by popel můg w nj odpočjwal!

— *Ludmila.*

Wás? Ai, k tomu, mysljm, wždycky času dost.
 Zwlastě tomu, koho wjra sjlj,
 Způsobit že může mnoho dobrého.
 Gak wám záwidjm stawu wašeho.
 O, bych byla mužským narodila se!
 Zwučnau harfu w ruce, zpěwy tklivé w duši —
 K duši, k srdci opět zalejtj, z njž přišly. —
 Milau šjrau vlastj zpěwně táhla bych,
 Naslechla, kde se žel, kde hoře ozywá,
 Budiz w chudé chyši, budiz w owěžených
 Skwostných zámecjch, nebo whradech chlumných;
 Kde se slza třese, ponkryta wjčkem,
 Kde se lehčeg praudem walj dolů.

Tubych všudy zarazila; mocj zpěwů
Zawáděla, rozháněla mraky z duše.
Kdožby se chtěl harfě učít liboplynné,
Ráda s ochotnostj nabjdlá bych se.

Harfenjk.

Mysljs, děwče, že moc hudby každý smutek
Z poraněné duše zažene?
Že se každičká nj rána zaceľj?

Ludmila.

Každičká?—I saudjm sama podlé sebe. —
Když mne pogme tauha, za hory tam ony,
A gá nikde stánj nemám žádného,
A plakala bych ráda, a nemohu:
A plakala bych ráda, a nemohu:
Chopj ruka má se harfy mnohostrunné —
Také něco málo na ni umjm —
Wywinau se zwuky, a letj k vlasti;
Wywine se duše má, a letj s nimi!
Ustane ruka, a doma po hágjcch blaudj
Duše má; w zapomenutj mi přegde
Tauhy tjsen — ukogena harfu odložjm.

Harfenjk

(předkroťj a vypukne.)

O krásný wěku! o gará blaženosti!
O swaté pomněnj bytj mého panického!
Když mi do nebes pohled gasnil duši,
Když, zpito rozkošj, dljwalo oko mé
Na modrogasnu oblohy klenuté.
O! tu při upiatém na wýši oku, lila harfa
Do srdce teskliweho útěchy praudy!
Tu zpěw ukoljbal we sny mágowé

Mládcowo srdce ztjnsněné, a bolesti
Zpěwem rozplynuly se, co mlha sluncem,
Neboi pudj zpěw všecku bolest,
Wšecek trud z čista srdce, z newinna,
A kauzelnau mocj págj duši a sjlj! —

Tehdy, ó tehdy, tehdy! —

Hwězdným nebem, co milý otec se mi
Widěl swěta Pán, a žiweno wjrau,
A ztuženo srdce mi důwěrau! —
O! teď newzhlédá, teď nedljwá na podlažj
Modrém oko mé; do sebe obráceno
Ukrywá se samo před sebau.

Sudj přjsný kráčj tam,

Tam we mračné obloze:

A záre mi každá,

I růžowé nebes swjtánj

Metlau ge hrozjcj.

Záplawa z ruměnců,

I hwězda nočnj

Djwá se na wínu mau! —

Což gsi neměl blesků žahawých,
Blesků zkázu a pohromu chrljcjch,
Když wášniwá bauře,
Srdcem mladým zmjtagecj,
Srážela ge do propasti černé?
Proč mne nespálila zgitřená
Oka twého zloba,
Když gsem napiaw ruku, do ráge
Čistoty sahat chtěl? — Chtěl? —

Nechtěl! Nechtěl! — Mocný, Welký,
 Wšewědaucj! Nechtěl!! —
 Ta hodina! — ta hodina! —
 O, vyhlad gi, s žiwobytjm mým,
 Tu strastnau hodinu!
 Kdes byl, mŭg angele strážce?
 Kde wy, duchowé, genž křehkého
 Ópatrugete člowěka?
 Tu, tu gste opustili mládence;
 On připadl duchům pekelným!

Ta hodina!

Wšj blaženosti mjra přewrhla se
 Tauto hodinau! —

Má gen? Má? — O běda, běda mi!
 Bych byl gen sebe wyhnal z ráge rozkoše,
 Sebe gen uwrhl do prohlubně škaredé! —
 Nade mnau, gen nade mnau proneš přjsný saud! —

(s do nebes sepiatýma rukama.)

Ludmila

(s užasnutjm se naň djwá.)

Harfenjku! milý harfenjku!

Harfenjk.

Nade mnau! —

Kolem stogj člowěka propasti rozškleblé,
 Auzká stezka, auzká weđe mezi nimi
 K wyhlédnutj rozmilému: k osloně ctnosti!
 Tudy nenj možno odstaupiti,
 Nadegjt si k cjli žádanému.
 Gak s nj oka spustj — záwrať strastná
 Uchwátjc ho strhne do bezedna! —

(*Ludmila* k harfě prozwukuje)

Nade mnau! nade mnau gen! —
 Proč ohljdl gsem se, oči s tebe spustiw,
 Na widěnj — pauhau, čirau páru? —
 Padna strhl newinnau duši gsem
 Ze swětla růžowého ke tmám pekelným! —
 Nade mnau! —

(harfý hlas tratj se; harfenjk se pamatuje.)

Ludmila.

Co ge wám, milý kragane? —

Harfenjk

(upjrage oči na ni — za chwilkú:)

Zachowey tě Bůh, ty děwče srdečné! —

Ludmila.

Hreyte raděg, hreyte!

Harfenjk.

Hrát, ano hrát! —

Hrát! — Kdyby takhle srdce swého zlotu
 Člowěk odehrati mohl, odezpjwat! —
 To arci hrát!! — Známí gá harmonie —
 Tam, w srdce hlaubi — neslyšelas gich! —
 Pekla skučenj, to hrát ge hrát!
 Tak ze hluboka srdce! To ge libozwuk! —
 Když se po hřbitowech wjtr honj,
 Z topolů rwe listj hwjzdánjm,
 A do toho si kulich zakulichá,
 Až se zgežj zhůru každý vlas:
 To také ge hránj, harmonie! —
 (založj ruce, na ni hledj, a k nj dokročj:)
 Cjtj, cjtj tato harfa,

Když tě kogj radostj? Radost také,
 Když do milých tě wede kragin Wlasti
 K radowánkám, raduge se s tebau? —

— *Ludmila.* —

Nechi! předce potěšj a posilnj mé srdce! —
 Což to wám nižádnau nenj rozkošj,
 Ztjnsněné když rozwinete srdce? —
 Kdyžto slzu, kterau oko waše mokwá,
 Wyligete k úlewě?

Když ustydlau bolest w duši rozgijzte,
 By se wyronila okem wen?
 To wědomj, tušjm, gest pěkná odměna! —

Wýgew šestý.

Welenský.

Zdař Bůh pod cizjm nebem, kragane!
 Po mnoha letech zase něco z vlasti!
 Gdi Ludmilo, a přines —

(zahljdna pomeranče)

— *Ai!* tys čiperná! —

Gak ge tam? Stogj pewně, gako druhdy stála?

(upjrage naň oči.)

Harfenjk.

Co na gednosti, wjře založeno,
 Stogj pewně w času kolowánj matném!
 Tak mysljm také u nás.

— *Welenský.* —

Nepřicházjte

Z domowa?

Harfenjk.

Dlauhý čas, co gsem odtamtud — (do sebe) utek'!

Welenský.

Mladau krew to pudj z domu do swěta,
 Rád pozná ginoch cizj národy;
 Předce poslěz domů ho to táhne.
 Gá sám bych, ač to gedno, kosti swé
 Rád u přjbužných w našem kragi složil.
 Tu předc by si někdo časem na mne zpomněl,
 A zbožně wzdechna řekl: „Odpočjwey w pokogi!“
 Djwka z okolj, gdaucj kolem hrobu,
 Zpamatowala by se, že gsem s radostj
 Na božj hod neb na božj tělo
 Gj mnohé kwjtko poskytnul, a řeklaby:
 „Škoda ho, že hnige; byl někdy mrzuta,
 Proto předce dobrý; předce kytky dal.“
 A negen za žiwa aučinkuge čłowěk.
 Časem teprw odletnulý z těla duch,
 Gakoby se wznášel nad pozústalými,
 Krijdla rozepne, a nadchna duši lidskau
 Ospalau, pobudj gi k činům rekowstwj,
 Nebo posilnj srdce ku snášenj zloty swé.
 Tak se může čłowěk, i w poslednj giž
 Době swého žiwota, myslj ukázati rekownau;
 A ač celý žiwot nebyl aučiniwý,
 Ku dlauhé předce zůstane potomkům
 Památce — a k wyniknutj rovnému.
 Tak také deset činů rekowných
 Zastřeno býwá poslednjm skutkem bázliwským.

Proč nosjwagj, kam se koliw hnau,
 Diwochowé — gednau četl gsem to w mládi —
 Kosti otců zemřelých? — Rozložj ge syn
 Na zelený tráwnjk u večer,
 A kolem do kola gich segdau se wnukowé;
 Tu gim o statnosti otců wyprawuge,
 O wjtězstwj dobytém odwahau
 A nasazenjm blaženosti celé.

Duch se zanjtj,

Srdce zapálj;

Srdce mladistwa

Zabige k činům!

Zahojj zraky

K činům na otcjch

Welechwálených! —

Tam, tam u wás bych rád si odpočinul,

Mogi dražj otcowé!

Nemá žiwot můg arci wýtečnosti;

Nenj ale neypodlegšj!

Leccos dobrého by mohl potomek

Wnukowi o mně wyprawiti! —

W osadě známé dobrý muž ge ostnem!

Mladšjmu příkladem! Tady — w cizině —

Harfenjk.

Gak ale, kdyby slzy krwawé,

Wasj winau wyprýštěné, máčely

To tiché obydlj? Kdyby s twářj

Odwráčenau, okem zasmušilým

Šlo se kolem stánku chladného? —

A slza ljstosti se krwi barwila? —

Welenský.

Chraniž Bůh! Gen dobrj skutkowé
 Doprowázegj člowěka k wěčnosti.

Harfenjk.

A zlj — ?

Welenský.

A zlj? Ti ho předešli.

Harfenjk.

S Bohem! —

Welenský.

Ubljžil gsem wám?

Harfenjk.

Mně? Nikoliw!

Ludmila.

Snad byste se na nás nehoršil?

Welenský

(nesa harfu Angelininu.)

Potěšte nás!

Ludmila.

O! giž gsem ho prosila.

Welenský.

Tu ge také harfa liboznělá. Čech

Mistr na ni hráwával; nedechl žádný,

Když gi do ruky wzal; gakby mluwila.

Něgaký zpěw z wlasti, srdečný — (k Ludmile)

Ty také

Umjš něco; wezmi si druhau; aspoň

Chwjłku zase pobudu we swých kraginách.

Harfenjk.

Tedy! a pak — (bere harfu, zwolage:) Angelino!

(sklesne na zemi.)

Opona spadne.

Děgstwj třetj.

Zahrada předešlá. Waltánu spjcej harfenjk.

Wýgew prwnj.

Hrabě. Ludmila.

Hrabě.

Kam pak ukryla gsi swého kragana?
Ludmilo! kde ho máš?

Ludmila.

Ten ubohý, tu spj.

Wšak to spanj nenj gemu k úlewě!
Přistupte gen bliže, patíte naň. To nenj,
Gehož we spanj hledáme, oddechnutj.
Chudák nedogde njm posily!—
Patíte, gak se pachtj. Každá žilka w twáři
Hrage mu, a wypjná ruce roztažené.
Po čem ubohý as taužj? co mu scházj?

Hrabě.

Trudné gest a namáhawé spanj takowé,
Gako we bděnj uteyránj opravdiwé.

Ludmila.

Gakť wyrústagj krupěge na čele mu.
Slyšel gste, gak wzdechł — zas — a zas!

Mám ho wzbudit? — Wjte: matky ljbáwagj
Ukonaušené swé djtě, když se mu
Něco zdá, wždy gako ze snů děsiwych!
Wzbudjm ho —

Hrabě.

Wjš, že probuzený také
Zraduge se z probuzenj? — Popatř naň!
Teď se usmjwá, strašný minul sen;
Duše objrá se radostnějšim obrazem.
Geště gsi mi ale ani neřekla,
Gak a co se přihodilo, co njm hnulo,
Že omráčená duše geho umdlela?

Ludmila.

Uwedu ho do zahrady; smuten byl;
I byl teskliw; ohlžel se bogáčně.
Potom zdálo se mi, gakby užasnul se,
Gakoby tu giž byl někdy býwal.
Slowa geho byla ze hluboka duše,
Z duše zakalené wnitřnjm bolem,
Který nese w bogi tichém mužně.
Na tu popelnici oči upiaw zwolal:
„O! by popel můg w nj odpocjwal!
Oko mokwalo mu, srdce krvácelo;
Mne to hrozně w srdci zabořelo!

Hrabě.

Ubohý! snad mu nepoprálo nebe.
Dňu radostných w pauti žiwota.
Komu we swětě se gewili dnové pořád
Gasnj, slunnj? Komu nepřehnal se černý

Mrak životem? — Smutný osud, kómu
Zawěsil se nad hlavau, a zastřel všecko
Wylhédnutj radostné. —

(zamyšlen předstapj)

Z myslí pryč! — gak nakažliwá powěra! —
Z gedné strany stawj se gj rozum na odpor,
Z druhé se knj srdce teskně naklonuge. —
To ten strach snad náklonného činj mne,
Strach, žebych ztratit mohl, co mně blažj swět!
Ano! Možnost ztráty budj pečliwost,
A ta se wšj mocj snažj se
Ze stjnu tworiti sobě prawdiwost.
Dwa stromy myrtowé, rozloženyh wětwj,
Obraz našj lásky zrůstajcjc, nesmrtné —
Održeny prudkau silau od sebe! —
Stromowé — nu, a co z toho? — nic! — a předce,
Předce celá duše, celá mysl má
Otáčj se okolo té gedné myšlénky,
Gak wešken swět okolo swé osy.
A ta duše, gižto zaobalj taká
Maličkost do černého chmauru — ta duše
Má se wzhůru k slunci prawdy wzněsti? —
Proč se nemohu té zprostiti myšlénky?
Wedlé sebe stáli — gedem rozmjtán! —
Ginému by směšno bylo, co mne teskným činj.

Ludmila.

Milostpane!

Hrabě (gako probuzen.)

Ano; dál, dál, Ludmilo!

Ludmila.

On wás zná; tázal se mne, čj to zámek?
Gmenowala waše gméno gsem; on celý
Zamyšlen, a mlče stál tu za chwilkku.
A pohoworiw málo se zahradnjem,
Odegjti chtěl, nedotkna se ani harfy.
Když mu naši harfu on podává,
Dokročj pro ni, sahá po nj —
Sklesnau kolena mu, zwolal něco, co gsem
Nedoslechla — gako zkolen w mdlobách ležel.

Hrabě.

Diwno! diwno!

Ludmila.

S Welenským gsme ho donesli

Na dywan, a wzkrjsili ho lékařowau pomocj.
Procitna chce wstáti, slabost gemu nedá.
I sklesl, a zdřimnul, a spj posawad.
Ubohého hldám teď.

Hrabě.

— To neylj opatrowán,

Když se dobrá twá ho ruka ugala.
Gak ge dlauho na hradě?

Ludmila.

Dnes ráno teprw —

Hrabě.

Přišel sám?

Ludmila.

O nikoli!

Hrabě.

Tedy gste si ho —

Ludmila.

Gá sama ho přivedla.
Kráčel okolo, harfu na ramene,
Ani newšmage si hradu!
Smutná, tesklivá a do sebe byla
Milostpanj po wčeregšj strašné noci.
Rozgasnj zpěw duši zamračenau — mysljm —
WlIGE poklid gemný do zbaurené duše.
I běžjm pro něg —

Hrabě (předkročj.)

I pláli rtowé

We wraucjm zážehu

Na rtech mých wřelau milostj!

A zbledlá gako lilie

Rozewjgela se twář růžemi! —

O pochybo! přelude šemetný!

Z duše mé!

Wyhosti se na wěky z duše mé! —

Odpust, Angelino! —

Wždy nedalas mi nikdy přičiny

Pochybowat o upřímné stálosti swé.

S dušj čistau, w náklonnosti wřelé

Se mnau gsi putowala žiwota dny.

We wrtkawém swětě stála gsi mi

Mocná po boku.

Wždy přjmá — i když gá gsem sklesl —

Stálas, gako we oborách wlasti twé

Stogj sosna wpiatá,

Stawjc čelo wětrům na odpor.

Že nám nedopráno milých potomků,

Že nám odepijn gest dědic nebem,

Naše gméno s námi bude doneseno

Ku hrobu —

To twíg tichý žel, to twé blede lje! —

Ludmila.

Proč gste opustil nás na čas tak dlanhý?

Tu arci nenj diwu, že se zasmutj

Taužebnostj duše přeplněná!

Až gá gednau také pána budu mjtí,

O, tu wždycky, geď kam ged, tu musjm s njm!

Budiž pewnau zemj, budiž mořem mutnowlnným!

Hrabě.

Ai! což bys mu newěřila?

Ludmila.

Newěřila?

Co to? Tomu nerozumjm! Což se také

We manželstwj může newěřiti?

Hrabě

(popadne gi okolo krku, a odchážege wolá:)

Angelino! Angelino!

Ludmila.

Diwný pán to, ale dobrý pán to náš!

Za nic pro nic padne mi okolo krku!

Dobře, že tu zase; wšecker obžiwuge,

Kde se mysl mužná mužně wygewuge.

My wšeho dowedeme, wywedeme,

Budiž sebe těžšj; předce muž — muž ge

Žiwá duše u wšelikém činu. —

Co pak opatrowanec můg geště spj?

*

Ku lepšímu nechť prociťne vědomj,
 A co trápiťo mu žiwobyťj, nechť mu
 Prchne, gako prehl geho nepokogný sen.
 Usmjwey se! usmjwey! Co se mu ale snj!
 Něco pěkného to musj gistě býti.
 Kdybych byla s to, i musiloby se
 Tobě snjti, čjm se neyradš duše
 Twá we blažených dobách objráwá.
 Takbys zesjlil! I pozdwiľne giť radost
 Sněná, gako radost, kteráu čekáme,
 Ducha lidského, a zotawj, co w parnu chlad!
 Když tak we snách hledám garnj fialky,
 Nebo kolem tyček obwinugi gádra,
 Nebo tráwnice w pochladné sbjráw trávě,
 Nebo na mladé se djwám ptence:
 Radostjm se, gako opravdu bych našla
 Wzácnau fialku, nebo tráwnici, neb ptáče.
 Kdo radostně ge žiw, a sny má radostné,
 Tentě dwakrát požil žiwota! —

Wýgew druhý.

Welenský.

Geště spj?

Ludmila.

O, by genom geště dlouho spal!
 Chudák! Bůh wj, kolik nocj nespal giť!
 Dnes, když zgitra do djla šli naši lidé,
 Zaslechli, gakoby znělo od hřbitowa —
 I seděl tam, na harfě podepijn,

Na hrobě njzkém, trawau porostlém;
 A šumný wětřík, zawjwage do strun
 Natažených, laudil tichoplynné zwuky.

Welenský.

Arci smutný nocleh s duchy na hřbitowě!

Ludmila.

Pro duchy! Ti dobře w chladě spočjwagj;
 Nepowstane žádný, byi ho burcowal!
 Páry ale w takém mjstě, ty škodj. —

Welenský.

Čjm wje se djwám na něj, ó tjm spjše
 Uwěřilbych, že wstáwagj duchowé z hrobů.
 Tak, tak práwě ležela mu kuchu kader,
 Obočj se hawranowé stahowalo,
 Když — i arcii ge to drahně, drahně let —
 Gako krásný ginoch na náš chodil hrad.
 Naše panj, tenkrát děwče gako paupě
 Růzokwětné w zakládánj, w rozwjgenj,
 Hráwala s njm často na harfu — i pěknau
 Prý gj darowal — snad ge to tahle?

Ludmila.

Newjm, gaktě žiwa mně nic neřekla.
 Co to za ginocha?

Welenský.

Hrabě Mlotjnj! —

Tenkrát powoláno wšeccko mladistwo,
 Ozdobit se křížem, opásat se mečem,
 Pode roztaženým táhnaut praporem,
 Tam, kde wykupitel za nás umřel,

Wydobyť měst swatých ztracených,
 Nad nimiž swau vládu znášj krutý Osman,
 Krutau vládu w srpném měsíci.
 Táhli mladj, stařj pod wjtěžným křjžem,
 Zjskat zásluh sobě k dlouhé wěčnosti,
 Nebo omyt winy, srdce trapliwé.

Ludmila (pozastawj se.)

Diwno! diwno! Wraždau krotit swědomj!

Welenský.

I tu nagednau nám zmizj z hradu mladý
 Hrabě Milotjn — swau milítku opustiw,
 Za praporem rozwlčeným do Wlach táhne;
 Rozmnožj tak srdcem chrabrým woge walné.
 Nebyl k pohrdánj ginoch weledušný
 We swé bugarosti, we swém wěku prudkém.
 Sotwa zagde měsje desátý
 Ai, tu wzegde smutná po kraginách zpráva,
 Lapen že gest od bogowných Turků,
 Lapen, do otrockých wržen okowů;
 A že, nehodným gich nakládánjm
 Rozgitřiw se lew ten garý,
 Tepal ráznau pěstj do nelidských drábů,
 Až swau mužnost krwj, chudas! zplatil.
 Mnoho, mnoho slzj gemu teklo! —
 A čjm wjce patřjm tu na harfenjka,
 Ai! tu podoba mi skytá obraz gehoj;
 Podiwný mi přišel při spatřenj prwnjm!
 Kdyby on to? Nesklel wida harfu?
 Což mu na nj diwného?

Ludmila.

Gak procitne,
 Přinesu mu harfu; optám se ho —

Welenský.

Nebuď wšetečna! Wždyť možná dosti, žebys
 Nemile mu poslaužila s takým dotazem.
 Buď kdo buď! Že nešťasten, gisto gest;
 Za to ručj nám i řeč i pohled gehoj;
 A to mu práwa dosti k přispěnj.
 Pomni, Ludmilo, že nešťastný ge wždycky
 Citliwějšj; každé rány gehoj tknutj
 Trognásobně w duši zabolj; a tak
 Šetrněgi k němu musjme se mjtj.

(odcházege)

Newjm, newjm! W bauri nastal den; i zdalíž
 We záplawě růžowé nám zagde slunce!

Ludmila.

Wjm to, wjm, můg milý strýče, dobře!
 Pod swau péci wzala gsem si vlastence;
 Prwnj nebudu, bych mu ubljžila.
 Zdá se, gakoby giž ze sna procitnul.

Wýgew třetj.

Harfenjk

(z altánu wycházj; ohlžj se — pamatuge se)

Kde gsem? — Ten altán — altán!

Ludmila.

Posilni wás Bůh!
 U nás gste, a wěřte, w dobrých rukau.

Harfenjk.

Ano, tys to, co gšĩ mne sem uwedla.

Ludmila.

Ge wám lépe po snu, milý kragane?

Harfenjk.

Lehce ge mi, lehce! Gako wěznému,

Který šestnácte let na okowech seděl

We žaláři ztuhlém, wlhkém, zatmělém,

Když mu, gako s nebe, zawznj: »Swoboda!«

Na ostrowě skalném dlauho sedjm sám;

Odstrčjm se ode břehu s loďkau wetchau.

Tiše plyne, tiše po hladinách čistých,

Koljbá se, až mě mile ukoneyšj.

Strhne se wjtr, w bauři wlny gsau, w geku;

Loď se po nich táčj, walem zamjtána.

Procitnu; ó ten pohled do wln diwých mi

Pomátl mysl wytrzenau! Předce

Sahám po wesle; ai, wlna chwátıla ge!

Po něm máchem! Šťastně chopjm; a tu

Nastal odpor, nastal bog mezi mnau

A wodau rozčerenau, bog to nestegný!

Se wšj mocj, se wšj silau bránjm lodi,

By se nezwrátıla, až mi — hrůza! hrůza! —

Až mi wyrwe praudný wal z ruky mau slaban.

Mau poslednj podporu! Co počjt? mysljm,

Wšecek upachtěn, přemožen; pot se ze mne lige —

Pomoc žádná nikde nekyne —

Ludmila.

Strašný sen!

Harfenjk.

Sám tu, sám! Předce mnau gistá záhuba!

Odhodlám se: »Pomoz, Pane!« — a do wln!

Tu se kolem zaslonilo zářj,

We skoku mne ruka zachytj; obrátjm se:

Angel w lesku růzowém, s nebe sstaupiw, mě držj!

O sláwo swěta!

Stjn gšĩ welebnosti oné!

Slunce pálawé!

Tys giskra bledá z Páně gasnoty!

Nade mnau ta wěčná swětů nesčjslných

Harmonie! O sláwo, sláwo!

Swěty w záplesu! —

On mi dáwa pokoge ratoléstku,

A wzhůru letjm swětlem swěta

K spáse, k mjru wěznému.

I rozewjrá se oblak modrolesklý —

Harfa wisj zněgje stjbrozwuky:

»Odpuštěnj!«

Ludmila.

To krásný sen!

Harfenjk.

I plynau leskoty

Protkané hwězdami růzowými.

O, cite necjtěny nikdy čłowěkem!

O, krásno newjdaná okem lidským!

I dmau se mi prsa přeplněná citem:

»To, Pane! přjliš mnoho srdci mému!

Nechápe to duše z mrárot swětských,

Nesnese zrak nečistý lesky lesků,
Oslnulby ve záplavách wěncovaných!
A tu probuzen gsem ze swé sláwy!

Ludmila.

O krásný, krásný sen!

Harfenjk.

Kyž se brzo wygewj!

Sestup, sestup božj angele, a podey mi
Ratolest mjru, pokoge! —
Tu nemám stánj we swětle podměsjčném:
Tam wzhůru žádost má, tam srdce mé!

Ludmila.

Tam rádo dljwá oko slzjčj,
Tam tauha wede srdce z těchto audolj!

Harfenjk.

To, to kogj duši mau, že stane se,
Co mne we snu blahoslawilo! —
Wen teď, wen, kde se nebe šjře klně
W modrogasném oblauku;
Kde woda pádem ze skal hučj,
Rozljwá se do široka prostranna!
Wen, wen do přjrody rozlehlé,
Saužená by nádra wolnég oddychala,
Duch se ztápěl w gegjch krasotách!
Tam okřege duch, a wytržen blaudj
Tam widět pominauti — widěti žiwot!
Tam widět ze záhuby opětné
Nowau porozkwjtaťi garobugnost;
A že smrt ge k žiwotu pokrok!
(chopj se harfy Angelininy; Ludmila se zticha odstranj.)

Pogď, družko má wěrná! — dodrž se mnau!
Tys mne nikdy, nikdy nezklamala!
Ač gsi málo dala útěchy srdci mému,
Potěšilas předce mnoho bratřj mých!

(znamenage, že to nenj harfa geho, upjrá na ni
zraky swé)

Tak to nebyl sen? — Co se to se mnau děge?
Zdaž má mysl celá w závratj? —
Stůg, stůg srdce, nerozby mi prsa;
Prozři oko, prozři, nekal se!

(wyzdwlhne harfu, na ni hledj; slabým, a geště
slabšjím hlasem zwolá:)

Ge to ona! — Ge to ona!
Twé gméno, Angelino! řezbau mau! —

O dare smutný!
Půwode strastj
Ach, obapolných!
Twé zwuky srdce
Uspaly naše!
Twé zwuky gemné
Uspaly ctnost nám!
Uspaly twrdým
Snem newinnost! —

(s powzdechy)

Sem, sem tedy, daleko od vlasti milé,
Sem gsi zasnaubena za cizince!
Také tě pryč wypudilo wědomj,
Gako wlna plawce utonulé
Wrhá na břeh cizj!
O! bys byla mne šťastněgšj! —

Gá nebyl tebe, angelo! nikdy hoden —
 A rág newiny gsem tobě rozmetal! —
 W obgetj manžela nagdi,
 Co wšady gá darmo hledám: swého pokoge;
 Nagdi zaslauženau radost, blaženost! —
 Tjm se kogjwala, snem to mágowým,
 I duše má! — I má děwenka měla
 Byti chotj mau, swatostj mau!
 Wina pochowala wšecku radost! — —
 W tomto swětě nesegdu se s tebau wjc.
 Nesmj! — Přjtomnost má rozšláplaby snadno
 Wykynulé kwěty manželstw!
 Přjtomnost má připomnělaby ti ráge —
 Pekla! — nespokogenostby přiwedla,
 A s nj sapawau, co ljtaw saň,
 We všem, cobys počala, neshodu! —
 Zde se giž nesegdeme! nikdy!

Odpusť mi, odpusť mi;
 Nezlořeč swému swůdcowi!

(na srdce)

Tu, tu katan dosti zuřiwý!
 Tu, tu plamen wěčně zjřawý!
 Setkáme-li se tam — na hwězdě gasné —
 Podáš mně ruku k smjřenj;
 Nebude swjratí wina srdce naše;
 Wolno bude duši milowánj;
 Laučenj tam nenj w powěku!
 (hlawu sklonj na harfu; pak se zdvihne)
 Angelino! Angelino! Gestli žiwot twůg

Radostný; ó nebe, wyslyš mne!
 Ugmi mně dnů žiwota,
 A přidej — Angelině.
 (s hlawau sklopenau odcházej.)

Wýgew čtwtjý.

Hrabě

(giž ku konci těchto slow zahradau přišel; naň hledě.)

On to! on ge to!

Zachranitel mého žiwobyti! On —

(padne mu okolo krku)

Harfenjk

(gako wygwený.)

Nechte mne! — pusíte mne! — —

(s wywalenýma očima)

Warte se!

Hrabě.

Tys to, ty! Sem do srdce se zaryla,

Gakoby tam Bohem wryta byla,

Twárnost twá, arci časem změněná.

Tys to můg —

Harfenjk.

Ustupte! To omyl, omyl!

Hrabě.

Omyl? — O! tak meylj mne na nebesjch,

Když wzhůru k modru pohlédnu,

Tisje tisjců hwězd rozswjccených,

Gešto o welkém mně Bohu hlásá!

Tak to slunce, co tu k horám krácj,

Necinj tuto dnowau záři, činj noc! —

Co chcete?

Harfenjk.

Hrabě.

Přitisknaut tě k srdci powděčně!

Harfenjk.

Nechte mne! dotknete se neštěstj!

Dotknete se —

Hrabě.

Ai! pro mne uchopils se

Smrti, gižto na mne luza šelem wypadlých,

Tam, u Benátských wodách, házela!

Obkljčen gsem rotau lotrowskau —

Wěrný sluha u mých nohau, w krwi zbrocen,

W zaufánj — gistá hrozj mečů záhuba:

Tu ty do nich, gako z čista gasna blesk!

Rána ránu w seči prudké stjhá;

Rozplašj sběr bohaprázdnau,

Zachowá mně žiwot mladý!

Omámený, že to pomoc s nebes, mysljm,

Že se snesl božský Cherub plamenný —

Až tu nedaleko uzřjm t e b e raněného —

Krwe usilugeš stawit tok,

An se walj z ruky dolů ochranné.

Tebe uzřjm, bratra křjžem swatým,

Křjžem bogowným sobě spogeného,

Gegžto všickni milowali we woři;

Re k owným gsm e g i n o c h e m t ě nazýwali —

Neznagjce takto gměna twého.

Wždyis se wezdy od nás odlučowal!

Málokdy gsi wešel do weselých spolků;

O samotě, zawřjn do sebe, blaudils

Po poljch; a hwězda nočnj wodila tě

Často, často w háge mlčenliwé,

Gakoby mezi námi nenašel,

Geštoby hořela pro tebe, duši,

Gakoby samota byla geđiná,

W kterau důwěru máš, přijtelkyně.

Wšak byloli, kde srdce muže,

Kde statné chrabrosti se žádá:

Tu wszudy, gako angel pomocný,

Wygewils se, nesa ochranu i pomoc.

Negsem, negsem sám, genž tobě žiwot swůg

Děkugi! Zisku nebylo w žádném

Činu twém! Co tobě od ginochů od oněch,

Pro které gsi odwázil se žiwotem

Do walného Eridana?

Harfenjk.

Co s tjm se wřjm? — Co žádáte ode mne?

Hrabě.

Když tobě působilo rozkoš srdečnau,

Žes byl nápomocen bratřjm swým:

Co nám nepřegeš wděčnosti radostné? —

Ginam tebe, ginam wolal prapor mne;

Oddáleni zůstali gsm e od sebe;

Za tebau šlo wděčné srdce mé.

O! tisjckrát gsem o tobě, když radost

Rozehřála duši mau, se swau choťj

Mlawil, připomjnal twého rekowstwjj;

Nikdy gméno twé, gen opis žiwý
 O tobě gsem mohl podat gj.
 Tu se wyljwaly slzy z očí gegjch,
 Tu se ronily pro mládence dolů,
 Gemuž žádná newykwětla radost we swětě,
 Že se do samoty trudné pohřbjwal,
 Za hodiny stáwal na břehu Eridana,
 Gešto walné wody wázným tokem walj;
 Do hlubiny dolů oči slzawé.
 To, to, rjkáwala Angelina má,
 To nešiasťného činj člowěka,
 Komu nemožno wyliti
 Do přjtele duše zármutek swůg.
 Ai wezmi! ruka tato — ruka
 Přátelstwj! Co mého, buďž twé!

Harfenjk.
 (s pozdwiženým okem.)

Přátelstwj! — semnau!

Hrabž.
 To mne boljwalo, že se wjce nesegdem!
 I sešli gsme se — to Bohem dáno!

Harfenjk.
 To Bohem dáno! — Segde we swětě se,
 Coby wěčně wěkůw mělo odlaučeno
 Byti! — To nenj náhodau! to Bohem dáno!
 To strašným Bohem dáno segitj! —
 Proč ten meč, co pro tě progel ruku tu,
 Proč neprogel srdce mé!
 Sám dosti nemám sjly toho učiniti! —

S Bohem buď, a šiasťen! — Nikdy, nikdy
 Wedlé sebe nemůžeme státi — nikdy!
 Ta ruka, přátelsky tobě podaná,
 Bylaby tobě dykau wraždenu!
 Propuší mě! Mé duši nenj zde oddechu!

Hrabž.

Nerozumj tobě — nepochopugi —

Harfenjk.

Člowěk sobě sám ge, zůstane tagemstwjm —
 Sám sobě nerozumj, neprohldne se!

Hrabž.

Gaks do toho přišel oděwu?
 Milegšj ti struna natažená,
 Nežli wytasený z pošwy meč?

Harfenjk.

Wšeccko we swětě změnam podrobeno;
 Neypodrobeněgšj změnam člowěk!
 Tu popatr; tato prawice, která mečem
 Šwihla kolem sebau gako wjtr,
 A w seči blesky kolem wražela;
 Která rozkolila, co se zpřjčilo,
 A we walném zápasu i welkau tjžj,
 Gako mjčem, lehce házela —
 Newyrwalaby tě z nebezpečenstwj!
 Ta harfu sotwa wzřhuru pozdwihne;
 Tak w nj sjla, gako we mně celém, wyschla.
 Tyto oči, gešto rozletěného k slunci
 Orla následowaly, i když we oblacjch
 Tratil se co braucek nepatrný:

Kam teď dohljdnau? Mhlau, mhlau gako
Žiwot můg wšeccko potaženo!

Harabě.

A gak to —

Harfenjk.

Gak! a gak! — O! že se geště

Nerozpadla ta bauda celá chatrná!

Sjly dost w nj, by mne držela co žalář,

By mne dochowala k dalšimu trápenj!

O, tenkrát, když gsem na podlaze w korábu

Hluboké a černé, beze swěta,

Těsně po pět dnj, na okowech upiat,

Zkrwácený wzdychal po smrti:

Tu gako giskra ze slunce naděge

Proljtla mau duši, že se w tomto swětě

Mohu porownati s sebau sám.

I rozhrála mne k žiwotu,

I radowal gsem se božj swětlo spatriw.

Přistáli gsme ku břehu, a rota

Plawecká, genž si podrobila koráb náš,

Pečowala o můg žiwot ničemný.

Wystaupjme z korábu, a dáno nám

Potrawy. Hlauběgi nás ženau w Afriku,

Gako stádo ku prodagi na tržiště.

Bohatec mne kaupj; wodu wážit okowem,

Zděláwat neaurodnau zahradu můg osud.

Když se okolo zad bič otáčel tyranůw,

Lačnosťj se tělo utrápené sewrkalo:

Tenkrátě mi lépe bylo, lépe nežli teď!

Bolest těla udusila duše bolesti,

A tak duše k sobě nepřišla!

Tak gsem mnoho, mnoho roků protřpěl.

(se wzdechnutjm:)

K čemu gsi chowal žiwot můg, Ty na wysosti?!

(po chwjlce:)

Prodán potom ženě welemocné,

Gjžto mnoho bylo ku posluze otroků:

K práci gsem odsauzen zahradnické.

W bjdě, w zlotě pobyw za několik let,

Gednau zgitra wkroče do zahrady,

Zawěšenau mezi hustým stromowjm

Spatijm harfu potaženau na wětwi.

Odwyklé prsty opět do strun sáhnu —

Zawznj harfa, zwuky wzřuru nesau se,

Dorážegj k uchu poručnice mé.

Předstaupit mi dána milost; hráňj mé

Prigato od nj milostiwě.

Tak w neštěstj wzešlo mně štěstj!

Byl tam harfenjk, byl Ewropan a tomu

Náležela harfa. Milostnjk byl gegj.

Po čase nedlauhém mi dána swoboda!

Chudas, myslil snad, že ke mně mohlaby

Naklonit se milostj! Sám prohlásil mně

Nowinu, a podal mēšec do ruky.

O, by tenkrátě byl raděgi

Proklal dykau srdce mé! To, to

By byla swoboda! O! žehnalbych

Ruku geho, žehnal ocel wražedný!

Gá bludná duše w zemi otrocké!
 Motám se Afrikau; těla tryzněnj
 Ustane — a hrůza nastane w duši mé.
 Nowý bog a strašný wzbuzen w srdci mém!
 Natáhla se ruka kolikkráte, by skončila
 Trápenj newýslovné, muka má!
 Na břehy wod diwých negednau gsem běžel
 Pohřbit sebe we wlnách; ach! ani sly
 Nebylo mi wjce dokonati.
 Po wlaských zemjch blaudjm kolik let,
 Gako wyhostětec z člowěčenstwa,
 Bez ustánj, bez obydlj; gá! — gá —
 Celá paut má býti neskončený bog?
 Syla klesá, syla unawuge se;
 Gen ty oči slzy magj geště,
 Nad mým aby zaplakaly osudem! —
 Ta harfa, ta mi otewřela přjstupu,
 Wsude rádi widěli mne, kam gsem přišel.
 I k wám mne wedla; že gsem gi nepohrauzil
 Do propasti záhubné! Peklo, peklo
 Wypauštělo duchy swé w tu dobu,
 Otwjralo na nás záhubu! —

Hrabě.

Co tě trápj, wylj do bratrské duše;
 Zděl se —

Harfenjk (zamračen.)

Zděl se — o peklo!

Hrabě.

Zůstaň u nás —

Harfenjk.

U wás? Negjmá tě hrůza?
 Netykey se mne! Mám množiti neštěstj?
 To hrozně, strašně wzegde, kam se zasel!
 Pusi mne, pusi! Nikam nepřinesl gsem radostí!
 Pláč a smutek gsau mogli průwodci;
 Ty zůstawjm, kde dokročjm!
 (Hrabě (odcházegě.)
 Snad ho ona spjše přemluwj!
Harfenjk
 (do kola se ohljžegě.)
 Sám gsem? — Pryč, pryč! Tak gim pokog zachowám!

(stranan pryč — diwoce zas příběhne)

Kady wen? Wrata gako zabeledněna!
 Wýška zdj ge nepřeskočná, nepřestupná!
 (zaufanliwě)

Tedy zámkem mohu genom wen? —

(druhan stranau odběhne; překonan se wrátj)

Nikady! — (sklesne)

Wýgew pátj.

Angelina

(tichým krokem, wážným dolů zahradan; twář gegj poklidná, bledá; sama bjlym rauchem přiodjna.)

Harfenjk

(zpamatowaw se, gi wzadu, geště vzdálenau, spatřj)

Kdo to? — Ge to ona? — Ge! —

Spadněte oblaky na mne!

Swalte se praudy nebeské,

A zaljte mne! —

Tak podemnu se rozemkni

W otvoru hrůzoplém, ty

Země! Gjeen rozšklebni

A pohlti mne! —

(hledage po boku a za řadry)

Ach! meče — dýky nenj tu!

O! nebe twář mau

Přioděg aušklebem

Diwokým, škaredým!

W baziliska proněň,

W networu twář mau,

By mne nepoznala teď! —

Tu gde! — tu — bljzko ge giž! —

Stálost! — stálost!

A pak gsem si nebe wydobył!

Angelina

(přistaupj k harfenjka.)

Wjtejte mi srdečně, gako kragan milý,

Gako zachowatel žiwota mně drahého!

Ráda — znáte pokolenj naše —

Ráda znáti gsem chtěla odważného muže,

Který gako lew se wyrjtil

Na daw lotrowského zábogstwa.

Harfenjk.

Nebe! nebe! sesyp se!

Angelina.

My rády máme muže odważné,

I rády máme muže u harfy;

Mužnost gewj mysl silnau, nezhrozenau,

A wede k wěnci hrdinstwj a k obdiwu.

Harfa důkaz srdce citliwého, gemného,

A wže k sobě srdce citliwé.

Harfenjk.

Nohy, držte mne!

Angelina.

To obé při mém kraganu; to mne těšj!

Wšak že od nás tuze pospjcháte,

Že prosba neprospěla mého manžela,

To nás bolj. Ludmila si také giž

Na wás stěžowala! Tu mne wyslali —

A pěkné to a milé wyslanstw j —

Bych wám domlauwala, abyste

Náš malý spolek přátelsky

Rozmnožil, a pokudby wám milo,

S námi pobyl na hradě.

Či pospjcháte do vlasti? Rowněž

Wás tam čekagj srdce žádaucj!

(s powzdechj)

Gá sotwa se tam wjce podjwám!

Protož prosila bych wás, až půgdete,

Cesta-li wás wúkol přátel powede,

Byste u nich zawadil. — Gste od Orlice,

Nebo od Gizery?

Harfenjk

(hlasem udušeným.)

Od Krkonošů!

Angelina (upiatá.)

Krkonošů? — A který hrad neb které

Mjsto wašj koljbjkau?

Harfenjk
(chytage se stromu; zhluboka:)

Milotjn!

Angelina.

Gak? Milotjn?

(*Harfenjk* na zemi sklesne).

Co to? (bljž se mu se strachem)

Harfenjk.

Země, pohlí mne! —

Angelina.

Milotjn! — a — Bože!

Harfenjk

(sepiatýma rukama.)

Odpusť! Odpusť mi!

Angelina.

Meylj mne mé zdánj! ? —

Harfenjk

(k nj na kolenau.)

Odpusť! Odpusť mi!

(sklesne na zemi)

Wýgew šestý.

Hrabě

(giž byl před okamženjm wystaupil; zaražen stogj a
djwá se — pak pomalu se bljžj.)

Harfenjk.

Že mne bezedné

Moře nezhltilo!

Že mne nesklátilo,

Nesklátilo do hrobu otroctwj!

O běda, ó běda mi!

Že gste mne zdržowali! —

Běda! dwakrát —

Dwakrát zpáchal wraždu gsem!

O dni, že gsi mne zrodil!

Nešťastný dni!

Nebylo angela nikde!

A teď nenj na nebi blesků!

Angelina (odwřácena.)

Milotjne! —

Harfenjk.

Na mne celá zloba pekel

Horaucjch uwrhla se!

Prokljnalas mne? Kladlas na mne

Klatbu wěcnau? —

Angelina.

Oba winni byli gsme! gá tebe wjce! —

Mezi námi teď ge šjrě prostranstwj!

Gdi s Bohem! Tobě wěčné slzy mé!

Gdi s Bohem! Gá ti odpauštjm.

Odpusť mně! Bůh nám odpustj!

Harfenjk

(za ruku gi popadne a ljáb.)

O! slowa božj potěchy!

Hrabě.

O hrozno! hrozno!

(zaraženo wšecko.)

Opona sletj.

4.
Děgstwj třetj.

Zahrada, gako w děgstwj předešlém.

Wýgew prwnj.

Ludmila.

Gaká bauřka, zkázu hroznau hrozjcej,
Přihnala se do přijbytku klidného?
Což se všady wderě nepokoge duch?
Nikam neugde mu člowěk pod nebem?
Tento zámek, na pokragi moře nepokogném,
We welebném tichu panowal,
Gako skála gehu nepohnuta stála,
Gako walné stály mocné gehu zdí,
Když se pozatřásla země u wnitřnostech!
Shoda milá we všem, poklid gemný sjdle!
Po obě ty léta pláč gsem neslyšela,
Leda w djkůčinenj;
Gakoby se žel odsud wystěhowal,
Ljbst přjwětíwá wystawěla stany!
O! což může člowěk nazywati swým?
Ge tedy všeco dým a pára,
A žádná we swětě stálá blaženost?

Gaký den to! strašně, w hromech nastal!

Bože! ať se schýlj gasněgi.

Ty mraky rozplaš okem welemocným,

Uweď mjr a pokog na náš hrad! —

Gak tam stáli na weliké sjni!

Hrůza pogala mne wětšj, nežli ráno dnes,

Mezi blesky, mezi hromem hrozným!

Milostpán stál gako černý mrak,

Gešto nemůž dogjti wygasněnj,

Leč se prolomj a zhaubně sesype.

Oči gehu gako w zemi zabodnuty,

Gakoby chtěl skrz a skrz

Prohlédnauti mramorowau podlahu.

Tak mlče stál! — A ona, ona!

Gakby gj to prsa rozskočiti chtělo!

Ta bledá twář! to oko poděšené,

Odkadby se ráda slza prodrala!

Co se tady stalo? Gaké tagemstwj

Odhánj ge hrůzau od sebe?

Přinesl harfenjk nám žel a pláč?

Gehu oko tácelo se, giskře, po sjni,

Gakoby po zděch něco hledalo.

Na praděda soše wisj meč; i napiaw

Po něm ruku, napiaw, zkamenělý zůstal.

O! což z toho geště pogjti má? —

Wýgew druhý.

Welenský.

Ludmilo!

Ludmila.

To ge hrozný, to ge strašný den!

Welenský.

Tu, tu něco časem pokryto,

Co se k světlu wygewenj bližj!

Proč, co hromem omráčený,

Sklesl harfenjk při wzhlédnutj harfy? —

(do sebe)

Powěst arci šla, že zagat u vzdálj

Umřel hrabě Milotjn. — Kdyby on to byl?

Diwně osud kolikkráte s člověkem

Nakládá, a zachová mu žiwot we strastech! —

Z hradu zmizel — za dlauhý čas po tom stonala —

A w tom čase —

(upjrage na Ludmilu zraky)

Toby bylo hrozné! —

Pogď bližje, Ludmilo! — (do sebe) A ta péče hra-
bĕnky —

Gak matka bdĕla nad gegjm wychowánjm,

A často na hrad druhý dogjždĕla —

O! dni přesmtný, že gšl přišel!

Co dlauho bylo utageno před světem,

Náhoda to k světlu wywede! — (na ni upne oči.)

Ludmila.

Co gste gaktĕ žiw mne newidĕl,

Že tak na mne dohljžjete? —

Nebo posedl duši také wám zlý duch,

Genž se nepřátelsky wedral na náš hrad,

Bywalau zde porwal spokogenost?

Strýče milý! wy snad můžete

Wyswĕtlit mi zmatek, co dnes wladne tu;

Co se do všech srdcej položil,

Gako chomáč hadů gedowatých?

Wyswĕtlete mi, co ten harfenjk —

Welenský.

O! noc; noc by kryla minulosť!

By se tudy bylo nikdy nerozdnilo,

W bludu ostali gste ty a on!

Ludmila.

On? kdo ge to on? —

Welenský.

Blude! blude!

Spasitelnĕjšj byl bys, nežli prawda.

Prawdau často oslnulo oko;

W bludu našlo blaženost a pokog!

(odcházeg)

O, ty myrty! ó ty myrty! —

Ludmila.

Ty a on! — z toho newyweďu se!

Blud a prawda! — pro nás spasitelný blud! —

Wygew třetj.

Hrabě (zamračen.)

Žena to byla, která na pokolenj

Lidské uwalila wšecku zlotu, swár!

Libomluwau uchlácholila,

Ukoljbalu celowánjm, powrchnĕ

Co med sladkým, srdce Adamu;

Mysl geho utopila lahoděnjm;
 Gemným úsměchem naň zmatek uwedši! —
 Ano, založ, zakládey; staw blaženosti
 Sobě chrám, staw na srdci wěrném ženy:
 Sesypte se dřjwe nadánj! dogdi
 We zřjceninách potěchy a slastj! —
 Do srdce gi wlož, a chowey, co poklad
 Neydražšj, tobě na wjru swěřený,
 A w geho zachowánj hledey žiwot swůg
 A w geho spáse swau oblahu —

(strašlIWě se usměge — po chwjli:)

Gako angela se mi widěla, a gako
 Bytost z lepšjch kragin, z nebes luhů,
 Ctilo gi to srdce, ctilo s wraucnostj!
 Wznášela se mi, co hwězda zgasněná,
 Kam gsem se gen hnul, i w každém činu,
 Gako hwězda, která ukazuje cestu
 Mořem šjrym plawci zblaudilému,
 Dowedla mne, dowedla! —
 Byl tu na hradě giž dlauho, než gsem přigel?
 Nebo dáwné gakés srozuměnj tady
 Z minulosti mezi nimi panuge?
 Rozednit se musj přede mnau,
 Swětlo prawdy musjm spatřitj,
 Byiby mne swau gasnostj
 I na wěky wěkůw oslepilo! —
 A gestli to srdce, co gj oddáno,
 Celé, celé se žiwotem oddáno,
 Oklamáno gest; gestli slzy

Pokautně vyplakané gemu tekly;
 Gestli — nemohu to chápat;
 Zaražená stogj duše má! —
 Gestliby předce možné — možné —
 Ze srdce tě wyrwu, bybych i žiwot
 Swůg spolu wytrhl! — W puch gedowaty slowo
 Každé proměň se, co k tobě bude mluweno.
 Nechť otráwj tě každý zlotný pohled můg,
 Gako lahozenj twé mne klamáwalo! —
 T o tedy ge ta wjra manželstw!
 T o ta wychwálená blaženost,
 Na nj w důwěrnosti wystawěná.
 Tu, tu potvrzeno patrně, že čłowěk
 W tom poswěćeném spolku může dogtj
 Neyvyššjho stupně dokonalosti.
 Ano! ano! — čertem dokonalým může byti!
 (zhljdna Ludmilu, která giž kolikkráte odegjtj chtěla,
 a právě odchází)

Kdo to? — Také gedna z těch gestěrek.

Ludmila.

Milostpane!

Hrabě.

Pogď sem, pogď!

Ludmila.

Bogjm se k wám —

Hrabě.

Bogjš se? — Nebog se. Gá gsem dobrý, dobrý,
 Gako lew, zapleteny do tenat.
 Tichý gako angel, z sjdel blaženosti
 Do propastj zmatné swržený!

(wezme gj ruku po ruče, djwá se na ně; a stáhne gj prsten s ruky)

Od něho? — či od nj? —

Ludmila.

Milostpanj mi geg darowala.

Hrabě.
Widjš, widjš! tak lacině gsi wůli swau

A řeč zaprodala, widjš! To lacino!

Co pak na něm; sprostý granát w něm.

Ludmila.

Co gsem zaprodala?

(Hrabě hodj njm na zemi, a rozšlápne geg)

Bože můg!

Hrabě.

Neplač!

Neplač! Tu máš giný, lepší, dražšj gest!

Ludmila.

Ten mi žádný giný nenahradj!

Hrabě.

Ne? — Wždyť gsi chodila k nj do školy,

Mlčenliwosti tě dobře wučila!

Přetwárenj gegj wada nebyla!

Ludmila.

Co mám mluwiti, probůh, řekněte!

Hrabě.

Ty, gešterko! Také dorostáš, by srdce

Klamuprázdně obwinula mužowi!

O! pokolenj potměsilé, potušilé,

Gemuž hrau ge člowěka wjra,

Gemuž hrau ge člowěka rág!

Wšak — ó, we mně se wšecko warj,
Podě mnau mi trnau kolena!

Ustydni krew, ustydni, a pak — a pak —
(prudce odejde.)

Ludmila.

Bože! Bože! co se to dnes děge?

Ten dobrý pán, gak gedem kypj,

Gak mu zlostj srdce přetjká!

Gakoby to ani nebyl on!

A ten ubohý prstének, co mu ubljžil?

Co okolo nj ge, co od nj pocházj,

Gakoby to podrtit chtěl wšecko!

O, ubohá, přenešiatná panj!

Nedůwěra w tebe posedla mu duši.

A ten zlý duch, ten se newyhostj,

Kam se gednau whnjzdil do srdce!

O, to bude smutný, strastný žiwot!

Wýgew čtvrtý.

Angelina.

Ludmilo! pláčěš? Neplač, dcero má.

Ludmila.

Ten prsten od wás, ten mi rozšláp!

Angelina.

To, že byl ode mne!

Ludmila.

Že prý lacino

Swau gsem zaprodala wůli, řeč.

To také řekl? — O nes, nes Angelino! nes!
 Mjra bjdy twé se naplnila!
 Tam prvé také na mne pohleděl,
 Gakoby řekl: Powrhugi tebau!
 A z ust mu, z rozzlobených, wykypěla
 Slowa, genž srdce mé zabila!
 Ten prudký muž! — Mezi námi giž
 Nerozswitne se den oblaky, den pokoge!
 Ta milá shoda, ta harmonie dušj,
 Ta ge potrhána na wěky! —
 Mně neměla w tom žiwobytyj wykwěsti
 Autlá ratoljstka pokoge stáležo;
 Co gi mělo rozsluniti k rozwitj,
 Co gi mělo zahřáti k žiwotu,
 To slunce gsem si mraky obestřela,
 Wina potráwila ctnosti paprsky!
 Nesla gsem we skraußeném oddánj. —
 Tys to widěl s wyše, Swrchowany!
 A úlewy ani krůpěge neplynulo mi!
 Co gsem měla počjtí ztrápena?
 Teď giž nésti nemohu, giž nemohu!
 Nesuď přjsně mého činu, saudce!
 Před twými trány brzy se dostawjm.
 Dey mi sly přestáti okamženj ona,
 Která gsau mi geště k doputowánj!
 (ukazujě na Ludmilu)
 Gi, pod swau wezmi ochranu, a dey,
 A dey gj, Pane! strážných angelů,

By gi wedli cestau ctnosti, cestau nebeskau!
 Necht obraz matky před oči gj wstauj,
 Gak, w nepokogi, w rozbrogj
 Sama s sebau, wzdychá po smrti! —
 (slabá, dogde laubj, kde se posadj)
 Ludmilo! deero má!

Ludmila.

Matko má!

Angelina.

Neljbey ust mých — žádný z nich wjce
 Nezawěge duch žiwota!
 Z nich smrt gen dychá záhubná!

Ludmila.

O, Bože můg!

Angelina.

On wzal ti prsten ode mne —
 Na, wezmi tento drahocenný kříž,
 Památku drahan matky drahé mé —
 Tisjckrátě slzau zmáčený! —
 I podal mi na chwjli útěchy;
 Wezmi, wezmi geg! Slib mi, že blaha swého
 Gen we ctnosti hledatí chceš!
 Ta budiž co Bůh twůg! —

Ludmila.

O matko má!

Angelina.

Gsem matka twá! — Tu, kde se člowěk
 Laučj s žiwotem, a do hrobu se djwá,
 Tu nesmj tžitit geho swědomj

Žádné tagemstwj! — Tys dcera má!
 W tom okamženj, kde gsem tebe našla,
 W tom tě ztracugi, a ty matku swau!
 Ty negsi dcera zahradnice,
 Pěstaunky twé! ty gsi dcera má! —

(Ludmila gj okolo krku)

Nic nebuď tebe tagno, nic. Slyš!
 Djwka gako ty, we wěku garobugném,
 Zahořjm srdcem do ginocha hodného,
 Gemuž dala příroda ozdob moc,
 Gemuž dala srdce citliwé,
 Srdce lásky plné! —
 Konegšeni blahostj gsmě zapomněli,
 Že srdci w zápalu neywjc ostrahy,
 Že wašni uzdy neywjc potřeba! —
 Padla gsem! — Nehroz se, djwko! nehroz se!
 Gá také gsem se zhrozila!
 S newinau mi prehl Bůh, má spokojenost! —
 Tys byla plodem přestaupenj ctnosti! —
 Mám ti wyprawiti strasti duše mé?
 Mám ti odestijti wědomj,
 Kam se peklo pekel wrhlo?
 Tak celý žiwot od pádu w strašném bogi
 Konám; nikde nedošla gsem pokoge!
 Pokrytý mŭg pád, tys tagmo nadhozena
 Ženě dokonalé k wychowánj; pak bába twá
 Sama o tě pečowala! — Nesmyslná,
 Pošetilá gá! Že ugdu mukám,
 Že ugdu hryzenj swého swědomj,

Pryč z vlasti spěla gsem — do zemj dalekých!
 Prowdala se do Wlach za muže,
 Který lepšj zasluhowal manželky!
 Tomu pád gsem zatagila swůg!
 Tys widěla ge tēci, slzy bolné,
 Wyprýštěné z duše kagjcné!
 A žádný neznal wůkol mne,
 Čjm wadlo garo mého žiwota!
 Stogjm nad hrobem —

Ludmila.

Což gsem tě našla,

Bych tě, pro žel! ztratila? —

Angelina.

Neplač, neplač, dcero má! to nenj wěcné
 Laučenj! I práno bude nám segiti se!
 Slib mi, slib, že ctnosti snaubena
 Tento žiwot drsnatý putowati chceš!
 Twým sama budu strážným anjelem.
 A bude-li kdy hroziti ctnosti twé
 Okamženj nebezpečné: wyňmi kříž,
 Gegžto wždy u sebe nositi budeš; woley mne!

Ludmila.

Proč gsem se té chwjle dočkala!

Angelina.

Ludmilo! twá matka geště gednu
 Prosbu má, a s lehčegšjm se odebere
 Srdcem na wěcnost, když slovo twé gi spokojj,
 Že nikdy na ni narjkati nebudeš;

Že nikdy klatbu na ni klásti nebudeš,
An tobě dala život w době auhonné.

Ludmila.

Nikdy! nikdy!

Angelina.

Požehney tě Bůh, a popřeg

Tobě radostnějšich dnů we světě!

Setrwey w důvěrnosti w něho! we wjře! —

(polibj gi w čelo)

Na komnatě mé, uchystané drahocenné

Nagdeš klenoty! To, to mne geště sjlj,

Že od milosti giných galowé

Žiwa býti nemusjš! —

Tys hradu welikého w Čechách dědičkau.

Čiň, kde můžeš, dobré chudému;

Bez potěchy žádný od tebe se newracug!

Ludmila.

Což m u s j š umjři?

Angelina.

Musjm; a snad brzy.

Nemodraj se rtowé umjragcej?

Sáhni, gakoby mi ruka stydnula!

Genom s njm, s tjm prudkým mužem mluwiti
musjm,

Že newěrnau mne býti se domnjwal.

Kdyby srdce od všeho tak čisté bylo.

Ludmila.

A, kdo ge, powěz, matko! otec můg?

Angelina.

Muž šlechetný, gegž okamženj zawedlo!

A stud ho a přjsnost otce mého, a strach
Hnali do světa!

Ludmila.

A kde prodljwá?

Angelina.

Tys sama o něg pečowala, gako dcera,

Ač tobě zůstal cizincem!

Ludmila.

Ten harfenjk?

Angelina.

Ten! — I také nikde pokoge nenašel,

Problaudiw co zmatenec cizj vlasti.

To, to widjš, to ge hřich!

(na srdce ukazujc)

To, to se nikde, ničjm neukogj,

A morj, dokud w něm žiwota!

(ticho panuge)

Wýgew pátj.

Harfenjk

(prostowlasý, zasmušilý, wjce geště do zadu.)

O! gsem-li hoden, že mne tato země

Nese! Mne všeho zlého půwoda!

Že tento wětřjk na mne zawjwá! —

Wěg, wěg, však neschladiš, co zde pálj!

Ani neodwěgeš, co zde buráčj!

K čemu gsem tu geště na swětě!?

(wytáhne dýku; zhljdna pak Ludmilu, zaražen — gi skryge)

Ludmila
(slabým a bázlivým hlasem volá:)

Otče můg!

Harfenjk (diwoce.)

Kde hrabě Racontini?

Angelina.

Milotjne!

Harfenjk

(na kolenau před nj.)

O! prokljney mne, prokljney!

Co zlosynu tolik milostj!

Na tu twář když patjtm, druhdy milokwětnau,

Teď, teď želem wnitřnjm umořenau.

Angelina.

Upokog se. Co kwěte — odkwěte.

Wstaň, wstaň! — Mám geště s tebau pagednati

Něco důležitěho. Wšak tiše mne

Musjś wyslechnauti! — Zabljdla gsem

Dyku w rukau twých se zalesknauti —

Co ge twůg aumysl? — dey mi gi.

Harfenjk.

Ne, ne, nikoliw! Dokud mne wj žiwěho,

Neustane srdce geho pochybowati.

Nedůwěrau w tebe, černau, gedowatau

Nawřelo, a gá toho winu nesu!

Nechť prorazj prsa tato

A nagde spokogenosti, a mně gj podá!

(tau stranau, co hrabě pryč)

Angelina (sklesnau.)

Milotjne! Milotjne!

Ludmila.

Matko, matko má!

Angelina.

Kde ge? — S nahým ocelem se odelnal! —

O! co z toho geště powstati může! —

Wjgew šestj.

Welenskj (spěšně.)

Pijmo k hágku, celý rozkacený,

Prostowlasý, w ruce nahý ocel, letěl

Cizinec, kam se před nedlauhau chwylj

Zasmušily odebral náš milostpán!

Angelina (w aukosti.)

Koně! spēšně! — O, gen tu milost popřeg

Milosrdné nebe mi, bych předešla

To hrozné, strašliwé, co se může státi! —

Ha! tu giž ejtm — giž to we mně kolj!

O prodli, prodli smrti! —

(podepřena o Ludmilu odcházegje)

Sotwa kráčjm! —

Scěna se proměnj w Hágek, na pokragi mořském.

Wjgew sedmj.

Hrabě (poklidněgj.)

S wámi, zlatorůzné čerwanky! S wámi zagde

Usměch libý mého bytj poklidněho!

Wy opět wywstanete na nebi,

Pozlatjte temnohusté stjny —

Mně newygasnj se wjce w životě! —

Sestaupeyte, mjgegte!

Uwáděgte w pokroku wolném

Ticho zámyslné na twory!

Na mne w auprku rázném

Přirazila noc, ta škaredá,

Co nemá ani hvězdy na nebi;

Ta mlhawá, co nedá ani

Probudit se switu zornjmu! —

We vašem tichém zhasjnánj

Wjdal gsem swého života obraz!

Tak gako wy, nebeské ruměnce!

Tam tiše za hory zagdete:

Tak mjnil gá odebrat se k otcům swým! —

Gako na západu mrak wywstaly

Přegde welešjry horizont,

Až, nabobtnaw, se rozpadne:

Tak dogdu gá rakwe otců swých! —

rtwo ge tu, mrtwo!

— (ohljžege se)

Twé tworenj, welemocná Přjrodo!

Obdiwowat už nebude mé oko;

Slzy ge zaligj!

W twé rozmanité kráse nebude

Srdce se wjce kochat;

Umřelo, umřelo! —

Tam do moře když se rozgečj,

Když mjhati se bude wlna nad wlnau:

Tam pohled můg! —

Ach! co ze mne žena udělala! —

Neznám se, neznám sebe wjc!

Od nj záwiselo wšeccko blaho mé.

Umřela mi teč; umřelo s nj wšeccko! —

(na wětwhjch zašustj ptáka let; wytržen prohlj dne)

Kam holube lesnj spěgeš?

O, neodlučug se daleko,

Neodlučug ode hnjzda swého!

Usadj se ti tam holub přespolnj;

A pak — kdožby to řekl! kdožby to řekl! —

Wjgew osmj.

Harfenjk

(diwoce wyběhne.)

Kdybch ho měl na pokragi swěta hledat —

Tu ge! —

Hrabě.

O, pryč mi, pryč mi s očj!

Harfenjk

(dávage mu dýku.)

Tu wezmi, a rozbodni prsa má!

(Hrabě odwrácen.)

Tak tedy mám třetj zpáchati wraždu?

O, milosrdenstw, ó slitug se!

Pomni, že gsem tobě pokog ukradl!

Pomni, že gsem rozkotal twau blaženost!

Pomni na ta muka, genž tě čekagj,

Z neduwěry pošlá, sapawa,

Kam se koliw pohneš w žiwobytj! —

Wjš, co nespokogenost člověka
Samým sebou?

Wjš, co ge rozbrog w nádrách zgitřený?

Wjš, co to peklo w srdci člověka? —

O! próbůh! slitug se, zabj mne!

Na, wezmi — zabj mne! —

Zachowal gsem tobě žiwot, s odwahau

Swého žiwota, wysekaw tě petrowským;

To budiž odměnu, wezmi, wezmi a

Rozraz srdce mé! —

Což gsem byl zplozen gen pro hřjch?

Má to poslednj být, co zde konám,

Než se odeberu, také hřjch? —

Černá přjhoda nás swedla wedlé sebe!

Pane! suď dle swého milosrdenstwj!

Pane! odpusi, déle žiw býti nemohu!

(rozpřáhne dýku — chtěge gi wraziti do prsau swých;
w tom odskočj Ludmila, gešto s Welenským Angelinu
wede, a padne mu do ruky.)

Wýgew poslednj.

Ludmila.

Pro wšecky swaté!

(wšecko zaraženo — ticho — Angelina podporowaná kročj
wolným krokem mezi obadwa)

Hrabě

(zhljdna gi ustrne.)

Bože můg!

Angelina.

Mně málo zbywá okamženj,

Kwapně dokonáwá bytj mého čas.

Racotini slyš, a odpusi mi!

Po wšech šestnácte let, co twá gsem byla,

Zachowala gsem ti wěrnost neporušenau;

Nikdy neprodlelo oko na cizjm muži.

Gá byla celá twá; ač mne tobě

Na počátku láska nezasnaubila,

Upewněn byl láskau předce swazek náš!

Tys byl muž, gakých málo we swětě:

Dokonalý, přjwětiwý, dobrý, srdečný! —

O, teď sily Bože dey mi můg! —

Dijwe než gsem tebe znala Racotini,

Uwázáno bylo láskau srdce mé

Na ginocha we vlasti neyhodněgšjho,

Na ginocha s čistým srdcem, srdcem chrabrým;

A žiwot můg byl mágem milostným —

Až nás, zpité šjrau blaženostj,

Překwapila doba nešťastná!

Ta wládu držj mocnau nad člověkem!

O, doba smutná, doba nešťastná!

(mlěj za chwjtku)

Gá porodila djwku; wzata byla mi,

Od služebné zahradnice wychowána;

Wšak zůstalo to skrytým tagemstwj.

Mne za nemocnau prohlásila matka,

Která pečowala o gegj wychowánj.

Otec želem dokonal. —

Tu widjš, Racotini, dceru mau!

Tu widjš (na harfenjka) otce gegjho! —

On také těžce nesl winu swau;
 Tys sám býwal toho swědkem častým! —
 Od té doby nešiatně gsem nespatriła
 Wjce ho; až dnes zgitra, náhodau! —
 To gsem ti arci trestně zatagila,
 Že nebyl wěnc wjce zdobau mau.
 Wšak widjwal gsi téci hogné slzy!
 Ty tekly newině mé — twému oklamánj!

(sklesla)

Hrabě

(zasře twáři swé.)

Oh!

Ludmila.

Ó matko má! ó otče můg!

Angelina (sbjragec se.)

Gen gedno geště, gedno! —

(k Milotjnowi prosebně)

Dey mi dýku, dey!

(podanau odhodj)

Ty znáš muka, gež uražená ctnost

Na člowěka žiwot uwalila!

Slib mi, slib, že dcery swé chceš býti

Wúdcem, ctnosti gegj opatrownjckem!

Twá že ruka ocele se nedotkne.

(Milotjn padne před nj na kolena)

Nawraite se do vlasti — ty púgdeš s nimi,

Welenský! — nezapomeňte mi naň!

(klesá)

Ludmila.

Matko! matko!

Angelina.

Dey mi ruku, Racontini!

A ty Milotjne také! držte mne!

Harfenjk.

Bože, stydne giž!

Hrabě.

Pysky gako charpa!

Ludmila.

Pamatug se, matko má!

Hrabě

(na ni patře.)

Ha! to ge ged!!

Angelina

(skonáwagjc.)

Bůh mi odpustj! — Gá wám odpauštjm!

(sklesne; oni kleknau w úzase a wustrnutj — k nj se wrhne harfenjk.)

Opona spadne.

